

Startersbrochure Horeca

Gemeente Schoten
Editie maart 2018

Van A tot Z naar je eigen horecazaak

GASTVRIJ
ONDERNEMEN

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

Voorwoord.....	4
1. Vooraleer van start te gaan.....	5
2. Algemene startersformaliteiten.....	7
a. Een zichtrekening openen.....	7
b. Zich inschrijven bij de KruispuntBank van Ondernemingen (KBO)	7
c. Bedrijfsbeheer	8
d. Inschrijving bij de controledienst van de BTW	11
e. Erkend sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen.....	11
f. Ziekenfonds	11
g. Vennootschap (optioneel)	12
3. Specifieke horecastarters- formaliteiten: van A tot Z naar je eigen horecazaak.....	13
a. Specifieke logies- / hotelstartersformaliteiten.....	13
b. Specifieke eetgelegenheden- / restaurantstartersformaliteiten	18
c. Specifieke caféstartersformaliteiten	19
d. Verzekering.....	23
e. Prijsaanduiding.....	24
f. Auteursrechten en nevenrechten	27
g. Roken in de horeca	29
h. Alcohol en sterke drank	31
i. BTW: tarieven – ontvangstbewijzen – geregistreerde kassa met black box	33
j. Voedselveiligheid	36
k. Milieuvergunning.....	39
l. Geluidsnormen voor elektronisch versterkte muziek in je zaak	41
m. Legionella.....	45
n. Drinkwater	49
o. Toegankelijkheid	50
p. Afval	57
q. Waterafvoer	59
r. Bescherming naam.....	61
s. Bescherming domeinnaam website	63
t. Openingsuren en –dagen	65

u. Toiletten.....	66
v. Portier	69
w. Gemeentelijke reglementen	72
x. Voornaamste verplichtingen bij het in dienst nemen van personeel	74
y. Paritair Comité voor het hotelbedrijf	78
z. Arbeidsovereenkomst en tewerkstellingsmaatregelen	80
4. Facultatief: bijkomende rubrieken	86
5. Checklist: verplichtingen samengevat	87
6. Checklist: welke documenten moet je in je zaak ter beschikking houden?	90
7. Checklist: welke documenten moet je uithangen in/aan je zaak?.....	91
8. Vragen? Horeca Vlaanderen en uw gemeente helpen u graag verder.....	92

Voorwoord

De horeca is de mooiste sector van het land. Niet meer en niet minder. Horeca is immers de sector van het gastvrij ondernemen. Het is onze job om het mensen naar hun zin te maken. Of u nu een hotel, een restaurant of een café uitbaat, het gaat er steeds om, om mensen met een goed gevoel huiswaarts te laten keren. Onze business is “mensen gelukkig maken”. Mooi toch?

Jammer genoeg is het imago van de horeca niet zo positief als je zou verwachten bij de mooiste sector van het land. Horeca is immers ook de sector met het hoogste aantal faillissementen van het land. Bijna één op vijf van de ondernemingen die in België overkop gaat, is een café of een restaurant. Dat doet even nadenken. De tijd dat mensen een café openden omdat ze van geen hout pijlen meer wisten te maken, is dan ook al lang voorbij. Een horecazaak is een onderneming. Een echte onderneming. Bovendien staat een horecaonderneming nog meer dan andere bedrijven bloot aan allerlei voorschriften, regels en verplichtingen. De eerste gouden raad die we dus moeten meegeven is: bezint eer ge begint!

Met deze Horeca Startersbrochure proberen we u alvast wegwijs te maken in alle verplichtingen waaraan een horecaondernemer moet voldoen. Aan sommige verplichtingen moet elke zelfstandige ondernemer in dit land voldoen. Maar de horeca kent heel wat specifieke regelingen zoals die voor voedselveiligheid, toegankelijkheid of de gevreesde kassa.

Deze startersgids is een gezamenlijke uitgave van de gemeente Schoten, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en van Horeca Vlaanderen.

Uiteraard kan een startersbrochure niet alles uitleggen. Indien u nog vragen heeft, kom dan gerust langs op 0 van de gemeente Schoten of bel op 03 680 33 35 of ondernemen@schoten.be of neem contact met Horeca Vlaanderen (via 02/213.40.10 of info@horeca.be).

We wensen u alvast erg veel succes met het starten van uw nieuwe zaak!

Filip Vanheusden

Voorzitter
Horeca Vlaanderen

Mieck Vos

Algemeen directeur
VVSG vzw

Maarten De Veuster

Burgemeester
Gemeente Schoten

1. Vooraleer van start te gaan

Vooraleer de formaliteiten in orde te brengen, moet u uiteraard eerst voor uzelf **uitmaken of het beroep u wel zal liggen**. Hou er rekening mee dat het werk niet gedaan is als de laatste klant buitengaat. Wanneer maakt u tijd vrij voor uw aankopen of voor alle **administratie**?

Bekijk ook eens of u het werk in de zaak wel de baas kunt. Heeft u **hulp** nodig? Welk werk geeft u het beste uit handen?

Bepaal dan **welk cliënteel** u op welke manier wil bereiken: een jongerencafé, een chique taverne, een knus hotelletje of een specialiteitenrestaurant.

Dan kan u op zoek gaan naar een **vestigingsplaats**: neemt u een bestaande zaak over of begint u ergens een volledig nieuwe uitbating? Onderzoek of het gebouw geschikt is om uw plannen te realiseren: ligging, grootte, verbouwingswerken, uitstraling,... Ga ook na of u in het gebouw een horecazaak mag onderbrengen. En hoe zit het met de huur? En wat met de brandveiligheid en met vergunningen?

Voor meer informatie kan u terecht bij de dienst Lokale Economie van de gemeente op 03 680 33 35 of ondernemen@schoten.be.

Maak vervolgens een **ondernemingsplan** met daarin o.a. een overzicht van alle investeringen en kosten. Ga op basis hiervan na of u over voldoende financiële middelen beschikt. Schrijf op wat u aan omzet verwacht en wat uw kosten zullen zijn. Zitten uw verkoopprijzen wel goed?

Is er een **hulplijn** waarop u beroep kan doen in deze (pre-)opstartfase? Ja, je kunt meer info bekomen bij Guidea, het kenniscentrum voor toerisme en horeca (www.guidea.be).

Op hun website vindt u onder “starten” de startersgids en het financieel plan. Bij “optimaliseren” vindt u de kostprijsberekening van gerechten.

Ten slotte wil u wellicht nagaan of u beroep kan doen op **financiële tegemoetkoming(en)**.

In eerste instantie, zeer specifiek voor starters, kan de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) interessant zijn. Dit is o.a. een kredietorganisatie voor zelfstandigen, KMO's, starters, enz.:

Zij kunnen je o.a. volgende instrumenten aanbieden:

- Waarborgregeling: d.w.z. op een bankkrediet geeft PMV een waarborg (deze bedraagt automatisch tot 750.000€ en na een beslissing van de Minister kan dit bedrag verhoogd worden voor jouw dossier)

- Starterslening en KMO-financiering: d.w.z. PMV biedt zelf leningen aan tot respectievelijk 100.000€ (starter) en 350.000€ (KMO). Deze leningen kan je eventueel combineren met voormelde waarborgregeling.
- Win-win-lening: d.w.z. PMV geeft een waarborg van 30% met belastingsvoordeel op particuliere leningen van 50.000€ per geveer en max 200.000€ per krijger.

Je vindt alle info op www.pmv.eu

In tweede instantie raden wij u aan zeker ook te informeren bij de gemeente waar u wil starten. Het zou kunnen dat er specifieke gemeentelijke tegemoetkomingen zijn voorzien.

Ten slotte raden wij u aan de Subsidiedatabank te raadplegen. In deze databank vindt u basisinformatie over de belangrijkste steunmaatregelen van de provinciale, Vlaamse, federale en Europese overheden: www.vlaio.be/subsidiedatabank.

Steunmaatregelen opzoeken kunt u via de alfabetische lijst of het ingeven van een trefwoord in de zoekbalk. Met de zoekcriteria kunt u een selectie uitvoeren op maat van uw project.

Zo kan u bijvoorbeeld een tegemoetkoming bekomen wanneer u een warmtepomp installeert en dergelijke meer.

2. Algemene startersformaliteiten

Vóór de opening van een handelszaak moet iedere zelfstandige de volgende formaliteiten naleven:

a. Een zichtrekening openen

Een zichtrekening openen bij een erkende financiële instelling. U mag niet uw privé-zichtrekening gebruiken. Het zichtrekeningnummer van uw onderneming moet u gebruiken in al uw contacten.

b. Zich inschrijven bij de KruispuntBank van Ondernemingen (KBO)

Dit gebeurt via een erkend **ondernemingsloket** naar keuze. Het maakt daarbij geen verschil of u de activiteit in hoofdberoep of in bijberoep uitoefent.

- Opstarten in hoofdberoep wil zeggen dat uw zelfstandige activiteit uw enige of voornaamste bezigheid is.
- Wenst u op te starten in **bijberoep**, dan dient u tegelijkertijd en hoofdzakelijk reeds een beroepsactiviteit uit te oefenen bij een werkgever:
 - o Als **loontrekkende**: deze activiteit dient minstens de helft te bedragen van een voltijdse job in de onderneming of sector waarvoor u werkt
 - o In het **onderwijs**: uw betrekking moet minstens 6/10 van een volledig uurrooster bedragen
 - o Als **ambtenaar**: u moet minstens 200 dagen ofwel 8 maanden per jaar werken, en het gepresteerde werkrooster moet minstens overeenkomen met een halftijdse job.

De lijst van erkende ondernemingsloketten vindt u via deze link

<https://economie.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/een-onderneming-oprichten/belangrijkste-stappen-om-een/te-ondernemen-stappen-bij-een/de-erkende>

U moet als starter uw **basiskennis bedrijfsbeheer** bewijzen bij het ondernemingsloket, waarna u een **ondernemingsnummer** zal toegekend krijgen. Uw ondernemingsnummer moet u gebruiken in al uw contacten en dit nummer geldt ook als **btw-nummer**.

c. Bedrijfsbeheer

OPGELET! Door een beslissing van de Vlaamse Regering worden de vereisten vermeld onder deze titel opgeheven vanaf 1 september 2018.

1. Wie?

Elke starter van een zelfstandige activiteit moet zijn/haar **basiskennis bedrijfsbeheer** bewijzen bij het ondernemingsloket. Dit houdt in dat u moet bewijzen dat u noties heeft van o.a. ondernemend denken en ondernemerscompetenties en elementaire kennis van recht.

In de horeca moet elke starter zijn/haar basiskennis bedrijfsbeheer bewijzen, tenzij het gaat om een van volgende ondernemingen:

- de onderneming die geen kleine of middelgrote onderneming (KMO) is. Een KMO is een onderneming met een gemiddeld aantal werknemers op jaarbasis van niet meer dan 50 en met een jaaromzet van minder dan 7 miljoen euro of een jaarlijks balanstotaal van minder dan 5 miljoen euro,
- de onderneming die geen handels- of ambachtsactiviteiten uitoefent,
- de onderneming die een dienstverlenend intellectueel beroep uitoefent gereguleerd door de kaderwet van 1 maart 1976 (bv. de accountant, de vastgoedmakelaar, de fiscaal expert),
- de onderneming die een activiteit uitoefent met eigen voorwaarden op het vlak van de basiskennis bedrijfsbeheer (bv. de vervoerder van personen of goederen),
- de onderneming voor directe verkoop,
- de onderneming die als handels- of ambachtsonderneming was ingeschreven in de KBO op 1/1/1999,
- de overnemer van een bestaande zaak (gedurende één jaar),
- de overlevende echtgenoot van een overleden ondernemingshoofd,
- de overlevende wettelijke samenwonende van een overleden ondernemingshoofd,
- de overlevende partner van een overleden ondernemingshoofd die minstens zes maanden samenwoonde met dat overleden ondernemingshoofd,
- de kinderen van het overleden ondernemingshoofd gedurende een periode van drie jaar,
- ingeval van een vennootschap en voor zover hij/zij benoemd is tot verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur:
 - de overlevende echtgenoot van de overleden verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur,
 - de overlevende wettelijk samenwonende van de overleden verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur,
 - of de overlevende partner van de overleden verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur voor zover hij er sinds minstens zes maanden mee samenwoonde.

Als uw onderneming een natuurlijk persoon is, bewijst u als ondernemingshoofd bij voorkeur de basiskennis bedrijfsbeheer zelf. Als dat niet kan, dan kan één van volgende personen de basiskennis bedrijfsbeheer in uw plaats bewijzen:

- uw echtgenoot of echtgenote,
- uw wettelijk samenwonende partner,
- uw partner met wie u minstens zes maand samenwoont,
- een personeelslid met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur,
- een zelfstandig helper.

Als uw onderneming een rechtspersoon (vennootschap) is, moet de natuurlijke persoon die het dagelijks bestuur uitoefent de basiskennis bedrijfsbeheer bewijzen, bijvoorbeeld:

- in een bvba: de zaakvoerder,
- in een nv: de afgevaardigd bestuurder

Uw onderneming voldoet aan de vereiste van bedrijfsbeheer zolang de natuurlijke persoon die de basiskennis bedrijfsbeheer bewijst, er actief blijft. Wanneer hij/zij uw onderneming verlaat, moet u de situatie binnen zes maanden na dat vertrek regulariseren bij een ondernemingsloket.

2. Wat?

De basiskennis bedrijfsbeheer omvat noties van ondernemend denken en ondernemerscompetenties en elementaire kennis van recht; boekhoudkundige, financiële en fiscale aspecten; commercieel beheer en wetgeving. Het ondernemingsloket waar u uw inschrijving in de KBO vraagt, moet nagaan of uw onderneming aan de voorwaarden voldoet.

3. Hoe bewijzen?

De basiskennis bedrijfsbeheer kan op drie manieren bewezen worden.

Indien **diploma of akte**: o.a. volgende diploma's en akten komen in aanmerking:

- het getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer, uitgereikt in of door :
 - de derde graad van het secundair onderwijs;
 - het secundair volwassenenonderwijs;
 - de centra voor middenstandsopleiding;
 - een examencommissie van een Gemeenschap of van de Federale Overheidsdienst;
- een diploma van het hoger onderwijs;
- een getuigschrift waaruit blijkt dat de betrokkene een versnelde cursus van ten minste 128 lessen van bedrijfsbeheer met vrucht heeft gevolgd, gespreid over ten minste drie maanden, voor zover de naleving van die normen en de conformiteit van de lessen worden bevestigd door de Minister of door diens gedelegeerde;
- een akte die in overeenstemming met internationale verdragen als gelijkwaardig met deze in de eerste en tweede pijltjes moet worden beschouwd of ermee gelijkwaardig werd verklaard door de bevoegde overheid.
- de volgende akten, wanneer zij werden bekomen vóór 30 september 2000 :
 - een getuigschrift van het hoger secundair onderwijs met volledig leerplan van de onderwijsvormen : algemeen, technisch of kunstsecundair; een getuigschrift van het hoger secundair onderwijs met volledig leerplan van de onderwijsvorm beroepssecundair, voor zover deze akte is afgegeven in een afdeling handel, boekhouding of verkoop;

- een getuigschrift waaruit blijkt dat de betrokkene met vrucht het eerste jaar van een opleiding tot ondernemingshoofd heeft gevolgd;

Voor akten die u hierboven niet terugvindt, kunt u de diplo-databank consulteren via www.diplodb.be

Indien voldoende **praktijkervaring**: enkel praktijkervaring opgedaan in de laatste vijftien jaar in één van de volgende ondernemingen komt in aanmerking:

- in een nijverheidsonderneming,
- in een handelsonderneming,
- in een ambachtsonderneming,
- in een onderneming met land- of tuinbouwactiviteiten.

U dient volgend aantal jaren ervaring te bewijzen:

- als zelfstandig ondernemingshoofd:
 - in hoofdberoep: drie jaar
 - in bijberoep: vijf jaar
- als verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur zonder arbeidsovereenkomst:
 - in hoofdberoep: drie jaar
 - in bijberoep: vijf jaar
- als bediende in een leidende functie: vijf jaar
- als zelfstandig helper: vijf jaar

Bent u onderdaan van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte (Europese Unie + Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) of Zwitserland, dan kunt u uw basiskennis bedrijfsbeheer ook bewijzen met een EG-verklaring. Dit is een verklaring uit uw land van herkomst over uw praktijkervaring en eventueel uw schoolse opleiding.

Indien **geen diploma of akte en niet voldoende praktijkervaring**:

Als u geen geldig diploma of voldoende praktijkervaring heeft, kunt u het examen basiskennis bedrijfsbeheer afleggen bij de Centrale Examencommissie (<https://www.vlaio.be/nl/begeleiding-advies/vergunningen-getuigschriften/getuigschrift-ondernemersvaardigheden/centrale>). Via deze link vindt u ook o.a. het inschrijvingsformulier terug. Als u slaagt, krijgt u een getuigschrift waarmee u de inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) kunt vragen via een erkend ondernemingsloket.

De examencommissie neemt enkel examens af. Het secretariaat organiseert zelf geen lessen of opleidingen als voorbereiding op het examen.

Het examen basiskennis bedrijfsbeheer is geïnformatiseerd. U moet 30 vragen beantwoorden. Voor verdere informatie over de inhoud van de basiskennis bedrijfsbeheer, kunt u de syllabus basiskennis bedrijfsbeheer raadplegen die u ook kan gebruiken als voorbereiding op het examen. U kunt de syllabus downloaden via bovenvermelde link.

Het inschrijvingsrecht voor een examen bedraagt 35,00 euro (te storten op rekeningnummer BE50 3751 1109 7718 /BIC-code BBRUBEBB / Begunstigde: Vlaamse Overheid CEC).

Het inschrijvingsrecht geeft recht op deelname aan slechts één examen. Het is niet terugvorderbaar. Als u niet slaagt of om welke reden dan ook niet aanwezig bent op het examen, kunt u pas opnieuw deelnemen na een nieuwe inschrijving en betaling.

U wordt opgeroepen voor het examen na storting van het inschrijvingsrecht en na ontvangst van het inschrijvingsformulier.

De oproeping gebeurt in chronologische orde van de aanvragen, minstens vijftien dagen voor het examen.

4. Kost?

De inschrijving in de KBO kost op het ogenblik van druk van deze brochure (december 2017) 85,5 euro per vestigingseenheid.

5. Sanctie?

Als uw onderneming niet correct is ingeschreven in de KBO of in overtreding is met de vereiste van bedrijfsbeheer, kunt u worden veroordeeld tot een geldboete, zelfs tot sluiting van je onderneming!

d. Inschrijving bij de controledienst van de BTW

Dit gebeurt bij de controledienst van de BTW van de plaats waar de uitbating gevestigd zal zijn. De adressen staan in het plaatselijke telefoonboek of kunt u terugvinden via deze link

https://financien.belgium.be/nl/ondernemingen/btw/aangifte/aanvang_wijziging_einde_activiteit#q1

(aanvragen indienen via formulier 604A) Het ondernemingsloket kan tegen betaling in uw plaats een btw-identificatie aanvragen. Het bedrag varieert per loket.

e. Erkend sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen

Ten laatste op de dag van uw opening (en ten vroegste 6 maanden vóór uw opening) moet u zich aansluiten bij een erkend sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen.

Via volgende link vindt u een overzicht van de verschillende sociale verzekeringsfondsen: www.rsvz-inasti.fgov.be/nl/contact/list_insurance_companies.htm

f. Ziekenfonds

Om in orde te zijn met uw ziekteverzekering is ook een aansluiting bij een ziekenfonds nodig. Als u reeds aangesloten bent, meldt u een wijziging van uw statuut.

Meer informatie:

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), Verplichtingen (VOB)
Jan Jacobsplein 6

1000 Brussel
02 546 42 11
www.rsvz-inasti.fgov.be

g. Vennootschap (optioneel)

Als u dit wil, kunt u een **vennootschap** oprichten. De beslissing om een vennootschap op te richten hangt af van een aantal factoren die iedere ondernemer voor zichzelf moet afwegen.

Het **voordeel** van een vennootschap is de strikte scheiding die u kunt maken tussen het privévermogen en het vermogen van de vennootschap. Zo kan u alle bezittingen en alle schulden die met de handelsexploitatie te maken hebben, afzonderen van uw persoonlijke bezittingen en schulden. Dit is de beperkte aansprakelijkheid: de vennootschap wordt juridisch en fiscaal gezien als iemand anders dan de vennoot of de vennoten. Als er met de vennootschap iets fout loopt, blijven uw privébezittingen buiten schot. Maakt u zich over dit laatste punt echter geen illusies: leveranciers of banken zullen eerst nagaan of uw vennootschap wel voldoende financiële draagkracht bezit als zij belangrijke contracten afsluiten of leningen toestaan en u eventueel persoonlijke waarborgen vragen.

Een tweede voordeel van een vennootschap is dat het toelaat de samenwerking tussen twee of meer personen binnen een juridisch kader te organiseren. De buitenwereld zal met de organisatie van de samenwerking rekening moeten houden.

Nadelen van de oprichting van een vennootschap zijn de kosten van de oprichting, de administratieve en boekhoudkundige verplichtingen en de openbaarmaking van de financiële gegevens. Een vennootschap moet een boekhouding voeren volgens vastgestelde regels, moet haar jaarrekeningen openbaar maken en kan niet genieten van sommige forfaitaire belastingregels. Als u samen met andere personen een vennootschap wil oprichten, kan u kiezen tussen verschillende vormen. De meest gebruikte zijn de naamloze vennootschap (NV), de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BVBA en EBVBA, waarbij de E staat voor éénpersoons en dit omdat er slechts één aandeelhouder is), de vennootschap onder firma (VOF) en de coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (CVBA).

Contacteer uw boekhouder en een notaris. Zij kunnen u adviseren over de juiste vennootschapsvorm voor u en de verplichtingen die u moet vervullen. U vindt ook veel informatie terug bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen van de Vlaamse overheid (zie <https://www.vlaio.be/nl/begeleiding-advies/start/aandachtspunten-voor-je-opstart/welke-ondernemingsvorm-kiezen>) .

Een vennootschap is verplicht zich aan te sluiten bij een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen naar keuze.

3. Specifieke horecastarters-formaliteiten: van A tot Z naar je eigen horecazaak

a. Specifieke logies- / hotelstartersformaliteiten

1. Het nieuwe logiesdecreet

1.1. Wie?

Iedereen die een toeristisch logies op de toeristische markt wil aanbieden.

1.2. Wat?

1.2.1. Algemeen

Op 1 april 2017 treedt het nieuwe logiesdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten in voege. Het logiesdecreet regelt de voorwaarden waaronder een toeristische logies aan de toeristische markt mag worden aangeboden. Een toeristisch logies is elke ruimte, in eender welke vorm, die tegen betaling aan één of meerdere toeristen voor één of meerdere nachten logies verschaft én aan de toeristische markt wordt aangeboden. Aanbieden aan de toeristische markt betekent op zijn beurt dat de exploitant zelf of een tussenpersoon het toeristische logies op eender welke wijze publiek aanbiedt. Kortom, het logiesdecreet regelt de klassieke logiesvormen, zoals hotels, campings en gastenkamers, maar evenzeer logies die via bv Airbnb worden aangeboden.

Een belangrijke wijziging is dat het logies niet langer vooraf vergund moet zijn. Het volstaat om te voldoen aan de basisvoorwaarden die in artikel 4 worden geformuleerd. Deze basisvoorwaarden moeten niet vooraf bewezen worden, maar kunnen wel steekproefsgewijs gecontroleerd worden. Elk logies dat onder dit decreet valt, moet eraan voldoen en kan gecontroleerd worden. Er worden negen basisvoorwaarden geformuleerd:

1. Voldoen aan specifieke brandveiligheidsnormen;
2. De ruimtes bevinden zich in voldoende staat van properheid en onderhoud;
3. Het logies moet voor minstens één nacht aangeboden worden;
4. Verzekering burgerlijke aansprakelijkheid;
5. Geen strafblad;

6. Beschikken over een geldig eigendomsbewijs of een rechtsgeldige overeenkomst waardoor men het logies mag aanbieden (bv huurovereenkomst);
7. Voldoen aan minimale openings- en uitbatingsvoorwaarden;
8. Voldoen aan overeenkomstige openings- en uitbatingsvoorwaarden indien men een door de Vlaamse regering bepaalde benaming gebruikt. Men stelt bijvoorbeeld extra voorwaarden om een “hotel” genoemd te mogen worden;
9. Toeristische informatie ter beschikking stellen van de gasten.

Belangrijk is alleszins dat de exploitant of zijn aangestelde Toerisme Vlaanderen op de hoogte moet brengen van elk toeristisch logies dat aan de toeristische markt wordt aangeboden. Deze melding dient minstens binnen de 14 dagen nadat het logies aan de toeristische markt wordt aangeboden te gebeuren via een daartoe voorzien meldingsformulier (ook online mogelijk).

Nieuw in het decreet is, dat bepaalde logiesvormen, zoals hotels, campings of gastenkamers, niet langer verplicht vergund dienen te zijn en niet meer verplicht worden om een comfortclassificatie (de “hotelsterren”) te voeren. Een logies kan wel opteren voor een erkenning, waarbij de Vlaamse overheid zal controleren en attesteren dat men in orde is met de basisvoorwaarden. Het logies krijgt hiervoor van Toerisme Vlaanderen dan een erkenningsteken. De logiesvorm kan ook opteren om een comfortclassificatie te voeren. Ook hier zal Toerisme Vlaanderen dan een erkenningsteken voorzien. Nieuw is dat etablissementen die verschillende logiesvormen aanbieden, voor elk van deze logiesvormen erkend en geclassificeerd kunnen worden. Het is verboden een andere comfortclassificatie te voeren dan de officiële (of althans die indruk te doen uitschijnen). Hoewel de comfortclassificatie vrijwillig is, kan Toerisme Vlaanderen beslissen om logies “ambtshalve” te classificeren. Het is de bedoeling dat dit voor alle hotels en campings vanzelf zal gebeuren. Toerisme Vlaanderen stelt ook een register ter beschikking van het publiek waarin de lijst van erkende etablissementen is opgenomen.

Het logies dat vergund is volgens het oude decreet, wordt alvast vrijgesteld van de aanmeldingsplicht. Zij zijn immers aangemeld. Binnen het jaar na de inwerkingtreding van het nieuwe decreet, zullen al deze exploitanten een brief ontvangen waarin de vraag wordt gesteld of zij opnieuw erkend en/of geclassificeerd wensen te worden. De exploitant moet binnen de twee jaar antwoorden op deze vraag. Tot die datum blijft ook de heersende classificatie geldig.

1.2.2. Minimale openings- en uitbatingsvoorwaarden

Logies wordt ingedeeld in “kamergerelateerd logies” en “terreingerelateerd logies”. Dit is nodig omdat voor beide vormen andere minimale openings- en uitbatingsvoorwaarden gelden. In de horeca gaat het meestal om kamergerelateerd logies: hotels, B&B’s en dergelijke meer verhuuren immers kamers. Voorbeelden van terreingerelateerd logies zijn een camping of een vakantiepark.

Bijlage I bij het Besluit van de Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan elk kamergerelateerd logies moet voldoen. Het is een opsomming van het minimale meubilair dat aanwezig moet zijn, verluchtungs- en verlichtingsvereisten, sanitaire voorzieningen en dergelijke

meer. Aan deze voorwaarden moet voldaan worden ongeacht of men een beschermde benaming gebruikt of niet.

1.2.3. Brandveiligheid

Het brandveiligheidsbesluit beperkt voortaan het aantal verschillende brandveiligheidnormen tot vier: tot en met 5 verhuureenheden (12 slaapplaatsen) en meer dan 6 verhuureenheden, telkens voor kamer- en terreingerelateerd logies. Nieuw is dat elk logies over een brandattest moet beschikken. Dit moet een A-attest zijn, dat 8 jaar geldig is. Wie niet (meer) voldoet aan de normen, krijgt een C-attest en dient een nieuw attest aan te vragen. Wie wijzigingen aan het gebouw doorvoert, kan voor deze wijzigingen een apart attest A-bis bekomen dat geldig blijft voor de resterende geldigheidsduur van het A-attest. Wie niet volledig aan alle voorwaarden voldoet, maar waarbij de veiligheid van de gasten niet in het gedrang komt, kan een voorlopig B-attest van één jaar krijgen en dient na aanpassingen opnieuw een controle aan te vragen. De attesten worden afgeleverd door de burgemeester, behalve in kamergelateerd logies van maximum 5 verhuureenheden, waar een externe controleur door de minister mandaat krijgt.

Het brandbesluit regelt ook mogelijk beroep en aanvragen tot afwijking van de normen. Bestaande attesten en afwijkingen blijven geldig tot hun vervaldatum. Logies dat volgens het oude decreet aangemeld was, krijgt een overgang van één jaar om een geldig brandattest te bekomen.

De meest recente informatie vindt u terug op <http://toerismevlaanderen.be/logiesdecreet>

1.3. Kost?

De kosten die voor u gepaard gaan met het voldoen aan de regelgeving van het logiesdecreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten (classificatie, brandveiligheid, enz.), zijn afhankelijk van welke investeringen u hiervoor moet doen (bv. investeringen voor brandveiligheid). Vraag verschillende offertes.

1.4. Sanctie?

Als uw onderneming niet voldoet aan de regelgeving van het logiesdecreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten (classificatie, brandveiligheid, enz.), dan loopt u het risico op een administratieve geldboete en in het slechtste geval zelfs de verzegeling en sluiting van uw zaak!

2. Politiefiche

2.1. Wie?

Als logiesverstrekker van een toeristische verblijfsaccommodatie bent u verplicht de reizigers die bij u verblijven te registreren.

Een 'toeristische verblijfsaccommodatie' is elk gebouw of plaats waar personen, om toeristische of professionele redenen, tijdelijk verblijven zonder in de bevolkingsregisters ingeschreven te zijn.

Een 'reiziger' is elke meerderjarige en niet-begeleide minderjarige persoon ouder dan 15 jaar die om welke reden ook in een toeristische verblijfsaccommodatie verblijft.

Een 'logiesverstreker' is elke professionele uitbater van een toeristische verblijfsaccommodatie.

2.2. Wat?

U moet elke reiziger registreren op de dag van aankomst van de reiziger. Deze registratie bevat:

- uw ondernemingsnummer;
- een uniek en doorlopend volgnummer;
- de datum van aankomst;
- de identificatiegegevens van de reiziger:
 - naam en voornaam;
 - geboorteplaats en geboortedatum;
 - de nationaliteit;
 - het nummer van het voorgelegde identiteitsdocument of eventueel vervangend document.
- de naam en voornaam van de minderjarige kinderen die een meerderjarige reiziger vergezellen.

Wat de identificatiegegevens van de reiziger betreft:

1. Reizigers met een Belgische identiteitskaart

Voor de reizigers die beschikken over een Belgische identiteitskaart, moet een onderscheid worden gemaakt al naargelang de reizigers beschikken over een Rijksregisternummer of niet.

- Wel rijksregisternummer: dan moet u dit nummer en de naam en voornaam van de reiziger vermelden.
- Geen rijksregisternummer: dan moet u de naam en voornaam, geboorteplaats en -datum en het nummer van het voorgelegde identiteitsdocument vermelden.

2. Reizigers met een andere dan een Belgische identiteitskaart

Voor reizigers die niet beschikken over een Belgische identiteitskaart, moet u altijd naam en voornaam, geboorteplaats en -datum, nationaliteit en het nummer van het voorgelegde identiteitsdocument of eventueel vervangend document vermelden.

Binnen 24 uur na het vertrek van de reiziger moet u de registratie aanvullen met de vertrekdatum.

U moet de juistheid van de verstrekte inlichtingen nagaan en de reiziger vragen om u de nodige identiteitsbewijzen of vervangende documenten voor te leggen. De reiziger is verplicht dit te doen.

U mag de registratie op papier of elektronisch doen. De registratie op papier gebeurt in een register dat duidelijk leesbaar de te registreren gegevens vermeldt, voorafgegaan door het unieke volgnummer (zie 2° hierboven). Bij registratie door een geïnformatiseerd systeem, moet het gaan om een systeem waarbij niet zichtbare wijzigingen, toevoegingen of schrappingen van registraties onmogelijk zijn. De te registreren gegevens mogen geïntegreerd worden in uw eigen administratiesysteem.

U moet de geregistreerde gegevens ter beschikking houden van de politie, die ze ter plaatse moet kunnen raadplegen of kan vragen bepaalde gegevens in de vorm van een bestand, een uitprint of

een kopie van het papieren register te overhandigen.

U moet de geregistreerde gegevens gedurende 7 jaar na het vertrek van de reiziger bewaren. Na het einde van die termijn mag je ze vernietigen.

2.3. Kost?

De kost zal er voornamelijk vanaf hangen of u de registratie op papier of elektronisch doet. Op papier houdt in se slechts de kost van papier in, terwijl elektronisch de kost voor een geïnformatiseerd systeem behelst.

2.4. Sanctie?

Als u uw reizigers niet naar behoren registreert, dan loopt u het risico op een gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 maanden en/of met een geldboete van 26 tot 200 €. De geldboete wordt steeds vermenigvuldigd met de opdecimen (huidig tarief: 6).

Hetzelfde geldt voor de reiziger die u de gevraagde stukken niet voorlegt.

b. Specifieke eetgelegenheden- / restaurantstartersformaliteiten

1. Brandveiligheid

6 Weken vóór de opening van uw horecazaak moet u per aangetekende brief een aanvraag richten aan het college van burgemeester en schepenen van Schoten.

De gemeentediensten zullen onderzoeken of het pand al dan niet beschikt over de correcte stedenbouwkundige vergunningen. Tevens dient u een controle van de brandweer aan te vragen via <https://www.brandweertzonerand.be/content/wettelijke-brandpreventie>.

Op grond van een door de brandweerdienst opgemaakt verslag beslist de burgemeester welk attest hij aflevert.

Vervolgens levert u de volgende documenten af bij de gemeentediensten:

- Een uittreksel van het strafregister, model 596.1 (gratis te bekomen via de bevolkingsdienst van uw woonplaats).
- Een attest voor de verzekering "objectieve aansprakelijkheid in geval van brand en ontploffing (indien de publiek toegankelijke ruimten in de horecazaak meer dan 50m² bedragen).

2. Sanctie

Als uw onderneming niet in orde is, kunt u worden veroordeeld tot een geldboete, zelfs tot sluiting.

c. Specifieke caféstartersformaliteiten

1. Beteugeling van de dronkenschap

Het is verboden om 'dronkenmakende dranken' te schenken aan minderjarigen beneden 16 jaar. Verder bent u eveneens strafbaar wanneer u alcoholische dranken blijft verkopen aan klanten in beschoonen toestand. Het is voor u echter niet eenvoudig om na te gaan of een binnenkomende klant al dan niet dronken is. Toch draagt u altijd de strafrechtelijke aansprakelijkheid. Uit het voorgaande volgt dat u aan minderjarigen tussen zestien en achttien jaar wel 'dronkenmakende dranken' mag schenken, tenzij zij al kennelijk dronken zijn. Aan minderjarigen mag u geen sterke dranken schenken. Sterke dranken zijn dranken die "ethylalcohol" bevatten als volgt:

- alle producten met een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 1,2 % vol, ook wanneer deze producten bestanddeel zijn van een product;
- producten met een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 22 % vol;
- gedistilleerde dranken die producten al dan niet in oplossing bevatten.

U bent verplicht de besluitwet op de beteugeling van de dronkenschap in uw drankgelegenheid op een goed zichtbare plaats uit te hangen. Deze besluitwet van 14 november 1939, gewijzigd door de wet van 15 april 1958, kunt u verkrijgen bij een door het Ministerie van Financiën officieel erkende drukker. De lijst van de erkende drukkers kunt u bekomen bij uw plaatselijke Administratie der Directe Belastingen en BTW of via deze link: .

http://financien.belgium.be/nl/zelfstandigen_vrije_beroeppen/erkende_drukkers/ Op de site moet u dan kiezen voor 'ontvangstbewijsboekjes voor titularissen van vrije beroepen, ambten of posten'. Vraag bij hen de eventuele prijs voor de affiche.

2. Toegang voor minderjarigen

De wet van 15 juli 1960 tot zedelijke bescherming van de jeugd verbiedt de toegang van minderjarigen (iedereen beneden achttien jaar) onder meer tot speelhuizen en inrichtingen waar dienststers of entaineuses gewoonlijk met hun klanten samen drank verbruiken.

Kinderen van minder dan zestien jaar zijn niet toegelaten tot danszalen en drankgelegenheden terwijl er gedanst wordt, tenzij ze gehuwd zijn of vergezeld zijn door hun vader of moeder of door de persoon onder wiens toezicht ze geplaatst zijn.

De tekst van deze wet moet uitgehangen worden bij de ingang van de uitbatingen waar de toegang van minderjarigen verboden of beperkt is, samen met een bord met de tekst '*Verboden toegang voor minderjarigen beneden 18 jaar*' of '*Verboden toegang voor ongehuwde minderjarigen beneden de 16 jaar die niet vergezeld zijn door hun vader, moeder, voogd of van een persoon aan wiens bewaring zij zijn toevertrouwd*'. U kunt de wet downloaden op onze website www.horecavlaanderen.be bij 'wetgeving' (diverse wetgeving).

3. Brandveiligheid

6 Weken vóór de opening van uw horecazaak moet u per aangetekende brief een aanvraag richten

aan het college van burgemeester en schepenen van Schoten.

De gemeentediensten zullen onderzoeken of het pand al dan niet beschikt over de correcte stedenbouwkundige vergunningen. Tevens dient u een controle van de brandweer aan te vragen via <https://www.brandweerzonerand.be/content/wettelijke-brandpreventie>.

Op grond van een door de brandweerdienst opgemaakt verslag beslist de burgemeester welk attest hij aflevert.

Vervolgens levert u de volgende documenten af bij de gemeentediensten:

- Een uittreksel van het strafregister, model 596.1 (gratis te bekomen via de bevolkingsdienst van uw woonplaats).
- Een attest voor de verzekering "objectieve aansprakelijkheid in geval van brand en ontploffing (indien de publiek toegankelijke ruimten in de horecazaak meer dan 50m² bedragen).

4. Drankafnameovereenkomsten

Wanneer een caféhouder een overeenkomst sluit met een brouwerij of bierhandelaar en aan die overeenkomst is een drankafnameverplichting gekoppeld, dan spreekt men van een drankafnameovereenkomst.

Als u als uitbater een drankafnameovereenkomst aangaat, dan kan de brouwerij of drankenhandelaar u een aantal verplichtingen opleggen:

- de afname van een of meerdere bieren of andere dranken (dit is de exclusieve bevoorrading);
- het verbod om concurrerende producten aan te kopen;
- de verplichting om binnen een welbepaalde periode een minimale hoeveelheid aan te kopen.

In ruil voor deze verplichtingen moet de leverancier u bijzondere financiële of economische voordelen toekennen, zoals de verhuring van het café of het verstrekken van een lening, meubilair of materiaal.

De Europese regelgeving komt in België neer op het volgende:

- InBev (marktaandeel > 30 %) zou in principe geen drankafnameverplichtingen meer mogen opleggen, maar heeft een afwijking gekregen die haar toelaat om nog de volgende verplichtingen op te leggen:
 - als de brouwerij het café verhuurt: enkel verplichte afname van bieren op vat die InBev zelf brouwt en geen verplichte minimumhoeveelheid;
 - als de brouwerij een financieel of economisch voordeel biedt (lening, bruiklening, sponsoring): enkel verplichting voor wat de pils op vat betreft maar InBev mag 50 % van de totale leveringen voor zich opeisen en mogelijkheid om zich jaarlijks vrij te kopen door terugbetaling van het saldo van de lening of teruggave of afkoop van het in bruikleen geplaatste materiaal. De maximumduur van de afnameverplichting is vijf jaar.
- Marktaandeel van ten hoogste 30%: er geldt slechts één beperking, nl. de maximumduur van de verplichting is ten hoogste vijf jaar. Voor het overige mag de brouwerij of drankenhandelaar alle bieren, andere dranken, andere producten en diensten opnemen in de verplichting, dus bijvoorbeeld ook verzekeringen, speelautomaten, onderhoudscontracten. Als de brouwerij of drankenhandelaar het café verhuurt mag de duur van de verplichting dezelfde zijn als de duur van de huur.

Strafbepalingen: de meeste drankafnameovereenkomsten bevatten strafbepalingen die kunnen ingeroepen worden in geval van overtreding. Zij stammen nog uit de Belgische regelgeving van voor 1983 maar zijn nog steeds wettelijk in orde. Het gaat om zeer strenge strafbepalingen die de café-uitbater voldoende moeten afschrikken om zich strikt te houden aan zijn afnameverplichtingen.

Op 21 december 2015 ondertekenden Horeca Vlaanderen, Horeca Brussel, Horeca Wallonië, De Belgische Brouwers en de Federatie van Belgische drankenhandelaars (FeBeD) een gedragscode die de drankafnamecontracten zou moeten versoepelen. Check of laat checken of jouw (ontwerp)overeenkomst onder het toepassingsgebied van de gedragscode valt en zo ja, of jouw overeenkomst de gedragscode respecteert.

Horeca Vlaanderen stelde een checklist op om na te gaan of de drankafnameovereenkomst die u wil ondertekenen onder het toepassingsgebied van de gedragscode valt en zo ja, de gedragscode respecteert en u voldoende ruimte geeft om rendabel te worden. U vindt deze checklist terug op onze website of vraag hem aan via info@horeca.be.

5. Kansspelen

Als u kansspelen wil plaatsen in uw café, dan moet u in het bezit zijn van een vergunning, afgeleverd door de Kansspelcommissie. U mag ten hoogste twee kansspelen in uw zaak plaatsen en alleen Bingo en One-ball zijn toegelaten. De exploitatie van kansspelen is niet toegelaten in snackbars.

Kansspelen geven de mogelijkheid om een geldprijs te winnen. Zij mogen dus niet verward worden met behendigheidsspelen, die aan de winnaars slechts het voordeel van extra gratis spellen verschaffen.

Enkel de kansspelen, goedgekeurd door de Kansspelcommissie, zijn toegelaten in cafés. De voorwaarden waaraan de toestellen moeten voldoen zijn vrij technisch, maar u hoeft u daar niet veel zorgen om te maken omdat de fabrikanten en plaatsers van kansspelen ook een vergunning moeten hebben en hun producten onder de controle staan van de kansspelcommissie.

Enkel als u zelf kansspelen afkomstig uit het buitenland invoert en plaatst, moet u nagaan of die toestellen aan de wettelijke vereisten voldoen.

Het minimumbedrag om het toestel in werking te stellen mag niet hoger zijn dan € 0,25 en de maximuminzet niet hoger dan € 6,25. De inzet moet rechtstreeks in het toestel ingebracht worden met geldstukken van ten hoogste € 2,00. Elke vorm van afstandsbediening is verboden.

Om een aanvraag voor een vergunning (klasse C) in te dienen, moet u een volledig ingevuld aanvraagformulier verzenden, vergezeld van :

- Het advies van de burgemeester dat uw café aan alle wettelijke voorwaarden voldoet of het bewijs dat u dit advies aangetekend hebt aangevraagd. Dit advies moet origineel zijn, getekend door de burgemeester of een gewettigd gevolmachtigde en moet zijn afgestempeld door de

gemeente.

- Een kopij van de statuten van uw vennootschap als u een vennootschap hebt.
- Een origineel uittreksel uit het strafregister (enkel als u een buitenlander bent).
- Het betalingsbewijs van de waarborg van 500€ binnen de vooropgestelde termijn .

De te gebruiken formulieren vindt u terug via deze link:

www.gamingcommission.fgov.be/website/jsp/main.jsp?lang=NL

De ingevulde formulieren en bijlagen moet u verzenden naar de Kansspelcommissie, Kantersteen 47 te 1000 Brussel - Telefoon (van 9u tot 12u): +32 2 504 00 40 - Fax: +32 2 504 00 66 - E-Mail:

ksc.cjh@gamingcommission.be

Wij raden u aan dit aangetekend te doen.

De duur van de vergunningen is 5 jaar. U moet een jaarlijkse bijdrage betalen.

Het gebeurt zelden dat een café-uitbater een kansspel aankoopt. In bijna alle gevallen worden de toestellen geplaatst door een 'plaatser' die daarvoor een contract zal opmaken waarbij hij de afschrijving van het toestel, het onderhoud en de belastingen voor zijn rekening neemt en in ruil daarvoor een deel van de opbrengst voor zich houdt.

Plaatsers van kansspelen treden ook op als financier van de horecasector, net zoals de brouwerijen. U kunt m.a.w. op hen een beroep doen voor een lening, maar daartegenover zullen zij een exclusief contract van lange duur willen afsluiten en zullen zij een hoger deel van de opbrengst van het toestel voor zich willen houden.

6. Sanctie?

Als uw onderneming niet in orde is, kan u worden veroordeeld tot een geldboete, zelfs tot sluiting! Daarnaast zijn aan sommige formaliteiten nog specifieke sancties verbonden, vb. aan brouwerijcontracten, aansprakelijkheid voor dronkenschap van je klanten, enz. (zie eerder).

d. Verzekering

1. Wat?

Als horeca-uitbater draagt u een risicoaansprakelijkheid omdat u een inrichting heeft die toegankelijk is voor het publiek. Dat uw zaak eventueel slechts 'beperkt' toegankelijk is voor het publiek, bij voorbeeld omdat u werkt met inkomgeld, lidmaatschap, enz., is hierbij van geen belang.

Deze aansprakelijkheid houdt in dat u verantwoordelijk bent voor de gevolgen van brand en ontploffing, ook indien u geen enkele schuld treft. Men noemt dit de objectieve aansprakelijkheid van de exploitant, namelijk de publiek- of privaatrechtelijke persoon die een inrichting uitbaat, al dan niet als eigenaar.

Deze aansprakelijkheid moet gedekt worden door een bijzondere verzekeringspolis, doorgaans 'de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de uitbater bij brand en ontploffing' genaamd.

Het is de taak van het gemeentebestuur om na te gaan welke inrichtingen verzekeringsplichtig zijn en of ze effectief wel verzekerd zijn. Om de controle te vergemakkelijken maken de verzekeraars, vanaf de onderschrijving van de polis, in principe automatisch een attest over aan de gemeente waar de inrichting zich bevindt.

2. Wie?

O.a. de volgende inrichtingen uit de horecasector zijn verplicht deze verzekering af te sluiten:

- ❖ dancings, discotheken en alle openbare gelegenheden waar gedanst wordt. Hieronder vallen ook de openluchtbals.
- ❖ restaurants, frituren en drankgelegenheden wanneer de totale voor het publiek toegankelijke oppervlakte minstens 50 m² bedraagt. Ook de openluchtinrichtingen zoals terrassen zijn hierin inbegrepen.
- ❖ de logiesverstrekkende bedrijven (hotels, B&B's, pensions, motels).

Voor meer informatie: raadpleeg uw verzekeringsmaatschappij of dienst integrale veiligheid.

3. Kost?

U informeert zich hiervoor best bij uw verzekeringsmaatschappij.

4. Sanctie?

Als u deze verzekeringspolis niet afsluit, kunt u veroordeeld worden tot een gevangenisstraf en/of geldboete. Bovendien kan de burgemeester of de rechter, als uw zaak ook niet in orde is met de brandveiligheid, de sluiting van uw zaak voor een bepaalde duur bevelen!

e. Prijsaanduiding

1. Wat?

Elke onderneming die logies, maaltijden, gerechten of dranken aanbiedt, moet schriftelijk op een leesbare, goed zichtbare en ondubbelzinnige wijze de prijs van de verstrekte diensten op een van buiten de verkoopruimte goed zichtbare plaats aanduiden. (*)

De notie “van buiten de verkoopruimte goed zichtbare plaats” betekent dat de consument de prijs moet kunnen raadplegen vóór het binnentreden van de verkoopruimte. De informatie moet dus met andere woorden beschikbaar zijn voor het binnengaan van de verkoopruimte.

De notie “buiten de verkoopruimte” moet begrepen worden als bij de ingang van de ruimte of het lokaal waar de diensten worden aangeboden en waar ze kunnen worden geconsumeerd, of bv. op een andere plaats waar de consument voorbijkomt, wanneer hij zich naar de verkoopruimte begeeft. Dit impliceert niet noodzakelijk aan de buitenkant van het gebouw waarin de verkoopruimte zich bevindt. Een hotel met restaurant en/of bar beschikt niet noodzakelijk over een aparte van buiten het gebouw toegankelijke ingang voor het restaurant en/of de bar. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat het restaurant en/of de bar enkel toegankelijk is via de lobby van het hotel. In dergelijk geval voldoet de onderneming aan haar verplichting tot prijsaanduiding van de te koop aangeboden gerechten en dranken ‘buiten de verkoopruimte’ met de aanduiding van de prijzen aan de ingang van het restaurant zelf, dus in de lobby van het hotel. Het hoeft dit niet te doen aan de hoofdingang van het hotel.

Als een restaurant of een café een terras heeft, dan behoort het terras tot de verkoopruimte; het vormt er één geheel mee. Dit impliceert dat een terras wordt beschouwd als een verkoopruimte en dus als een integraal onderdeel van - ‘binnenin’ - de verkoopruimte. In toeristische centra bijvoorbeeld zijn er restaurants/café's die over een terras beschikken niet alleen onmiddellijk voor het gebouw maar ook aan de overkant van de straat of de dijk. In dat geval worden de beide terrassen beschouwd als zijnde binnen in de verkoopruimte. Concreet betekent dit dat aan de verplichting tot prijsaanduiding ‘op een van buiten goed zichtbare plaats’ voldaan is indien de prijsaanduiding gebeurt aan de hoofdingang van het gebouw, en dat het dus niet vereist is deze prijsaanduiding te herhalen aan de ingang van elk terras.

De aangeduide prijs moet uiteraard de door de consument totaal te betalen prijs zijn, waaronder is begrepen de BTW, alle overige taksen en de kosten van alle diensten die door de consument verplicht moeten worden bijbetaald.

De aangeduide prijs wordt wettelijk vermoed aan deze voorwaarden te voldoen.

Het is echter niet wettelijk verplicht om expliciet te vermelden dat dit de prijs inclusief BTW, enz. is.

2. Wie?

De horecasector wordt in de wetgeving op de prijsaanduiding gedefinieerd als volgt: enerzijds de ondernemingen die logies aanbieden en anderzijds de ondernemingen die maaltijden, gerechten en/of dranken aanbieden waarbij de mogelijkheid bestaat om deze ter plaatse te consumeren.

2.1. Logiesverstrekkende bedrijven

In afwijking van de hierboven vermelde regel (*), mag elke onderneming die logies aanbiedt, de prijs binnen in de verkoopruimte op een leesbare, goed zichtbare en ondubbelzinnige wijze aanduiden op een plaats die vrij toegankelijk is voor de consument. Wanneer de onderneming andere diensten aanbiedt, stelt zij de prijs ervan ter beschikking van de consument.

De bedoeling is dat de consument bijvoorbeeld de lobby van een hotel kan binnenwandelen en daar gemakkelijk de prijs kan consulteren, zonder dat hij daarvoor bijzondere inspanningen moet doen. De prijs voor de logies moet per verblijfstype worden aangeduid. Dit impliceert dat de prijsaanduiding niet enkel betrekking heeft op de prijs per kamertype (enkele kamer, dubbele kamer, kamer met balkon, enzovoort), maar eveneens op de mogelijkheden om te kiezen voor enkel logies, logies met ontbijt of logies met pension of halfpension. Naast de prijs per verblijfstype, moet de logiesverstrekkende onderneming ook de prijs van alle andere diensten die zij aanbiedt – bijvoorbeeld, roomservice, telefoon, internetverbinding, enzovoort – ter beschikking stellen van de consument. De onderneming is vrij de plaats te bepalen waar de consument deze informatie kan raadplegen: in de kamer (bijvoorbeeld via een brochure, het informatiekanaal op de televisie,...), bij de lobby, ...

2.2. Restaurants en cafés

Restaurants en cafés mogen de prijsaanduiding van de dranken op een van buiten goed zichtbare plaats beperken tot die dranken die voor elke categorie het meest representatief zijn. Binnen in verkoopruimte moeten zij een volledige prijslijst van alle aangeboden maaltijden, gerechten en dranken ter beschikking stellen van hun klanten.

Zo zal bijvoorbeeld een biercafé bij de ingang kunnen voldoen aan haar verplichting tot prijsaanduiding door de aangeboden bieren op te delen in verschillende categorieën en de prijsaanduiding te beperken tot de prijs van de meest representatieve bieren per categorie.

“Binnen” in de verkoopruimte heeft betrekking op de plaats waar de consument effectief de aangeboden diensten consumeert. Concreet betekent dit dat de consument die plaatsneemt op om het even welke terras of binnen in het gebouw de volledige prijslijst tot zijn beschikking moet hebben.

3. Kost?

De kost voor het ontwerpen en drukken van je prijskaart is afhankelijk van o.a. welke drukker je mee samenwerkt, of je je prijskaart zelf ontwerpt of laat ontwerpen, enz. Vraag verschillende offertes.

4. Sanctie?

Als je de tarieven niet correct aangeeft, kan je veroordeeld worden tot een geldboete.

f. Auteursrechten en nevenrechten

1. Wie?

Auteursrechten en nevenrechten moeten betaald worden door elke horecazaak die de desbetreffende muziek gebruikt en/of de desbetreffende documenten kopieert. (zie verder).

2. Wat?

2.1. Muziek in uw zaak/

Als u muziek speelt in uw zaak dan moet u dit melden aan SABAM (inning auteursrecht) en aan HONEBEL (inning billijke vergoeding).

2.1.1. SABAM

Sabam int het auteursrecht. Dit is het recht op een vergoeding voor de intellectuele inspanningen van een scheppend kunstenaar. Wanneer de auteur nog in leven is, of sinds minder dan 70 jaar overleden, worden zijn werken beschermd. Concreet betekent dit dat auteursrechten verschuldigd zijn voor het gebruik van de meeste muziekwerken en geschreven stukken.

U kan uw zaak aangeven bij Sabam via deze link: www.sabam.be/nl/sabam/aangifte

SABAM biedt de mogelijkheid om een jaarcontract af te sluiten, dat automatisch verlengd wordt wanneer het niet wordt opgezegd.

Bij muzikuitvoeringen die niet in uw (jaar)contract bij Sabam inbegrepen zijn (U nodigt bijvoorbeeld een DJ uit op oudejaarsavond), moet u voorafgaandelijk contact opnemen met SABAM. Dit kan o.a. via contact@sabam.be. Het te gebruiken formulier vindt u terug via deze link www.sabam.be/nl/sabam/downloaden-13 (aanvraag tot toelating)

Kost?

Het bedrag dat u zal moeten betalen is afhankelijk van een aantal factoren, waaronder de aard van de uitbating (restaurant, café, hotel, B&B...), de oppervlakte van uw zaak, het aantal plaatsen, de aard van de muziek (mechanisch, live,...), de prijzen van de consumptie, het aantal kamers, het aantal sterren (ingeval het gaat om een logiesverstrekkend bedrijf), enz. Als er gedanst wordt, gelden fors hogere tarieven. U kunt de tarieven raadplegen via deze link www.sabam.be/nl/sabam/tarief.

U kunt 3-maandelijks, 6-maandelijks of jaarlijks betalen, tenzij u uitbater van een dancing bent, dan zijn de auteursrechten maandelijks te betalen.

Horecaondernemers aangesloten bij Horeca Vlaanderen kunnen genieten van een korting op het tarief. (zie ook verder in deze brochure)

2.1.2. HONEBEL

Honebel int de nevenrechten voor de platenproducenten (verenigd in Simim) en de uitvoerende kunstenaars/artiesten (verenigd in Playright). Elke horeca-uitbater die in zijn zaak vooraf opgenomen muziek uitzendt, is hiervoor nevenrechten verschuldigd.

Men noemt deze nevenrechten ook wel 'de billijke vergoeding'.

U kunt uw zaak aangeven via deze link: www.bvergoed.be/frame-nl.htm (doorklikken op 'formulieren').

Ook bij Honebel worden de jaarcontracten automatisch verlengd wanneer ze niet worden opgezegd.

Kost?

De billijke vergoeding moet jaarlijks betaald worden en is afhankelijk van een aantal factoren, waaronder de aard van de uitbating (restaurant, café, hotel, B&B...), de oppervlakte van uw zaak, het aantal kamers, het aantal sterren (ingeval het gaat om een logiesverstrekkend bedrijf), enz. Als er gedanst wordt, gelden fors hogere tarieven. U kunt de tarieven raadplegen via deze link www.bvergoed.be/frame-nl.htm (doorklikken op 'tarieven').

Voor horecazaken met dansgelegenheid en voor dancings en discotheken gelden hogere tarieven. Alle nodige info vindt u terug op www.bvergoed.be.

2.2. Fotokopieertoestel in je zaak

Als u beschikt over een fotokopieertoestel waarmee u kopieën maakt van auteursrechtelijk beschermde werken, dan moet u daarvan aangifte doen bij REPROBEL.

REPROBEL is een coöperatieve vennootschap die alle Belgische beheersvennootschappen van auteurs (schrijvers, journalisten, fotografen,...) en uitgevers (van kranten, tijdschriften en boeken) vertegenwoordigt. Zij heeft de bevoegdheid om de vergoeding te innen die aan de auteurs en uitgevers van auteursrechtelijk beschermde werken verschuldigd is.

Indien u een fotokopieerapparaat hebt waarmee u dergelijke werken kopieert, bent u een vergoeding aan Reprobel verschuldigd in functie van het aantal beschermde werken dat u kopieert. Opgelet, facturen, bestelbonnen, zelf ontworpen menukaarten, enz. zijn geen auteursrechtelijk beschermde werken.

U kunt uw zaak aangeven via deze link: www.reprobel.be/nl/moet-ik-betalen/vergoeding-op-kopieen/aangifte.html.

Bij Reprobel kunt u een meerjarencontract afsluiten.

Alle nodige info vindt u terug op www.reprobel.be.

Kost?

De tarieven vindt u terug op www.reprobel.be/nl/moet-ik-betalen/vergoeding-op-kopieen/tarieven.html

3. Sanctie?

Als u uw zaak niet tijdig aangeeft en/of niet tijdig betaalt, dan kunnen zowel Sabam, Honebel als Reprobel (zie verder) u een boete aanrekenen, die vaak tot 30% of meer kan oplopen.

g. Roken in de horeca

1. Wat?

Sinds 1 juli 2011 is roken verboden binnenin alle horecazaken. Alle elementen die kunnen aanzetten tot roken, zoals asbakken, moeten verwijderd worden. Het rookverbod moet duidelijk aangeduid zijn. Een rookkamer is wel nog toegelaten: een afzonderlijke ruimte, afgesloten door een plafond en wanden en voorzien van een rookafzuig- en luchtverversingssysteem, waar gerookt mag worden en waar enkel drankjes mogen genuttigd worden. Er mag in de rookkamer niets aan de klanten geserveerd worden, maar klanten mogen wel zelf hun drankjes meenemen naar de rookkamer. De rookkamer mag niet groter zijn dan $1/4^{\text{de}}$ van de totale oppervlakte van uw zaak.

1.1. Belangrijke opmerking: terras

Op het terras mag enkel gerookt worden wanneer minstens 1 volledige wand of het volledige plafond open is. De controleur zal dus op het ogenblik van zijn controle moeten vaststellen of bijvoorbeeld de dakluifel volledig open is of niet.

Een terras dat niet voldoet, wordt door de controleurs als een gesloten plaats beschouwd waar dus het rookverbod geldt, rookverbodstekens moeten worden aangebracht en de oppervlakte kan meetellen bij de berekening van de maximale oppervlakte van de rookkamer.

Uw terras kan een belangrijk verlengstuk van uw zaak zijn. Het is dus van belang dat u dit zo gezellig en uitnodigend mogelijk inricht, maar doe zeker navraag bij uw gemeente of er bijzondere vereisten gelden voor bijvoorbeeld de opstelling van uw terras, het plaatsen van gevelasbakken, nachtlawaai, of u terrasbelasting moet betalen, enz. Voor meer informatie contacteer de dienst integrale veiligheid.

1.2. Capaciteit van het rookafzuig- en luchtverversingssysteem

In een rookkamer moet een rookafzuig- of luchtverversingssysteem geplaatst worden. Op elk toestel moet aangegeven zijn welk debiet per uur mogelijk is. Deze vermelding mag eventueel ook op de gebruiksaanwijzing staan, op voorwaarde dat dit document altijd beschikbaar is in uw zaak. De berekening in kubieke meter lucht per uur moet minstens het volgende bedragen: $S \times 15$, waarbij S de totale oppervlakte van uw rookkamer is in vierkante meter. Het resultaat van deze berekening wordt afgerond tot op het laagste honderdtal.

De installatie van de toestellen moet aan volgende voorwaarden voldoen:

- het rendement van verversing of zuivering moet maximaal zijn;
- uw klanten mogen niet gehinderd worden door wind of lawaai;
- het inademen van onzuivere lucht afkomstig uit schoorsteen, keuken of uit andere bronnen moet vermeden worden.

2. Wie?

Elke horecazaak valt onder het rookverbod, ook zaken die slechts ‘beperkt’ toegankelijk zijn voor het publiek, bv. privéclubs en dergelijke meer.

3. Kost?

De kosten die gepaard gaan met het afficheren van het rookverbod in uw zaak (stickers) en met het installeren van een rookkamer met rookafzuigstelsysteem, zijn uiteraard afhankelijk van de verkoper / installateur waar u mee in zee gaat hiervoor. Vraag verschillende offertes.

4. Sanctie?

Zowel u als uitbater, als uw klant(en), lopen het risico op een geldboete en strafrechtelijke vervolging voor de rechtbank. De minimumboete bedraagt 150 euro, de maximumboete bedraagt in principe 6.250 euro, maar kan ingeval van zware herhaaldelijke inbreuken nog aangepast worden. Ook kan uw zaak tijdelijk gesloten worden als u het rookverbod herhaaldelijk overtreedt.

h. Alcohol en sterke drank

1. Wat?

Wilt u gegiste of sterke drank schenken in uw horecazaak of sterke drank gebruiken bij de bereiding van maaltijden, dient u voorafgaand aan de opening van uw zaak hiervan aangifte te doen bij uw gemeentebestuur. De gemeente (de burgemeester, in uitzonderlijke gevallen het College van burgemeester en schepenen) levert u dan – afhankelijk van het voldaan zijn aan de wettelijk bepaalde moraliteits- en hygiënevoorwaarden – al dan niet een positief bericht (voor gegiste dranken) en/of drankvergunning af. In de meeste gemeenten gaat het om één (geïntegreerde) toelating.

De aanvrager dient de vergunning minimaal 6 weken voorafgaand aan de opening aan te vragen. Vraag bij uw gemeente na welke informatie zij van u nodig heeft, of u bepaalde formulieren moet gebruiken voor uw aangifte/aanvraag, enz. Voor meer informatie contacteer dienst integrale veiligheid 03 680 23 57 of iv@schoten.be.

1.1 De moraliteitsvoorwaarden en het moraliteitsattest

Het moraliteitsattest bevestigt dat de uitbater, de eventuele zaakvoerder of zijn aangestelde, of de inwonende personen die aan de uitbating zouden kunnen deelnemen, zich niet bevinden in een van de gevallen van uitsluiting.

In principe moet enkel de slijter / houder van de horecaonderneming beschikken over een moraliteitsattest. Alle andere personen die betrokken zijn bij de uitbating, mogen echter geenszins onder een van de vermelde uitsluitingsronden vallen. Mocht dat het geval zijn, dan wordt de slijter/uitbater geacht in een uitsluitingsgeval te verkeren.

De voorwaarde om een moraliteitsattest te bekomen, is dat de persoon in kwestie geen veroordeling heeft opgelopen voor een van de uitsluitingsgronden die de wetgever bepaalde, waaronder criminele feiten, zedenfeiten, heling, ...

Het moraliteitsattest kan bekomen worden bij het gemeentebestuur waar u gedomicilieerd bent.

1.2 De hygiënevoorwaarden en het hygiëneattest

Het gemeentebestuur zal na controle van de hygiënevoorwaarden een hygiëneattest opstellen, dat bepaalt dat uw uitbating aan de hygiënevereisten voldoet. De voorwaarden hebben betrekking op de minimale hoogte (2,75m), de toiletten, de verlichting, de verluchting en de verwarming.

Merk op dat deze erg algemeen en verouderd zijn, waarbij andere regelgeving dikwijls al strengere voorwaarden opleggen. Elke gemeente kan deze voorwaarden verstrengen, informeer daarom tijdig bij dienst lokale economie (ondernemen@schoten.be).

1.3 Onderscheid gegiste dranken en sterke drank

Gegiste en sterke dranken worden bij wet gedefinieerd aan de hand van GN-codes (een productomschrijving van de Douane Unie).

- Gegiste drank verwijst naar bier, mousserende en niet-mousserende wijn, andere niet-mousserende producten, andere mousserende gegiste dranken en tussenproducten. Enkele voorbeelden: bieren, wijnen, champagne schuimwijnen en ciders, glühwein, porto, sherry, martini (= de traditionele aperitieven voor zover hun alcoholgehalte niet meer dan 22 volumepercenten bedraagt).
- Sterke drank verwijst naar gedistilleerde/gestookte dranken die meer dan 1,2 vol % gedistilleerde alcohol bevatten. Met inbegrip van mixdranken van gedistilleerde drank (alcoholpops en cocktails). Bovendien worden alle dranken, ook niet-gedistilleerde, met een alcoholpercentage van meer dan 22 vol % beschouwd als sterke drank. Enkele voorbeelden: cognac, whisky, gin, graan-, fruit- en andere jenevers, aperitiefdranken zoals Pisang en Passoa, én alcoholpops en zelfgemixte cocktails (whisky-cola, gin-tonic, mojito, ...). Deze laatste vallen nagenoeg altijd in de categorie sterke drank, ook al bevatten ze evenveel of minder alcohol dan een pintje.

Het onderscheid tussen gegiste en sterke drank is zowel van belang voor het bepalen van de benodigde vergunningen, als voor verbod op het verkopen, schenken en aanbieden van drank aan jongeren. Gegiste dranken mogen immers niet verkocht, geschonken of aangeboden worden aan min-zestienjarigen, sterke drank niet aan min-achttienjarigen.

Voor meer informatie contacteert u dienst integrale veiligheid 03 680 23 57 of iv@schoten.be.

2. Wie?

Elke horecazaak die alcoholische en/of sterke dranken wil schenken of gebruiken bij de bereiding van maaltijden. Een aanvraag voor het schenken van gegiste dranken is niet vereist, als de gegiste drank enkel geserveerd wordt bij maaltijden.

Een drankvergunning of positief bericht is persoons- en pandgebonden. Deze toelatingen kunnen met andere woorden niet overgedragen worden (bv. aan een nieuwe eigenaar) of meegenomen worden (naar een andere locatie). Dat houdt in dat bij overnames, bij de start van een nieuwe zaak, bij het openen van een tweede zaak en bij ingrijpende verbouwingen opnieuw een vergunning moet worden aangevraagd.

3. Kost?

Gratis.

4. Sanctie?

Wanneer u niet wacht op het positief bericht van uw gemeente en/of niet beschikt over een vergunning sterke drank, dan loopt u het risico op een geldboete, tijdelijk beroepsverbod en zelfs de tijdelijke sluiting van uw zaak! Bovendien kan de sterke drank in beslag genomen worden, ook wanneer deze niet uw eigendom is.

i. BTW: tarieven – ontvangstbewijzen – geregistreerde kassa met black box

1. Tarieven?

In de horecasector gelden verschillende BTW-tarieven.

1.1. Logiesverstrekking

Logiesverstrekking is onderhevig aan een BTW-tarief van 6 %. Dit tarief wordt ook toegepast op het ontbijt als de persoon in het logiesverstrekken bedrijf heeft overnacht. Indien dit niet het geval is, geldt het tarief van 12 % voor het ontbijt, met uitzondering van de daarbij geserveerde dranken waarvoor het tarief van 21% geldt.

Diensten die aan de klanten van het hotel worden verstrekt en die gelijktijdig worden gefactureerd met de kamer, worden belast tegen het BTW-tarief van 6 %:

- televisie of radio op de kamer;
- parking;
- reinigen en strijken van kledij van de gasten;
- telefoon en telex;
- verhuur van een brandkast.

Voor betaaltelevisie geldt 6 % BTW als het gelijktijdig met de kamer wordt gefactureerd, 21 % BTW bij aparte facturatie.

1.2. Verschaffen van spijzen en dranken om ter plaatse te verbruiken

Voor het verschaffen van spijzen en dranken om ter plaatse te verbruiken geldt een BTW-tarief van 12 % met uitsluiting van het verschaffen van dranken waarvoor een BTW-tarief van 21% geldt.

Voor alle leveringen van producten ZONDER bereiding (chips, chocolade, verpakte wafels, kauwgom) geldt een BTW-tarief van 21 %.

1.2.1. Enige prijs voor een restaurant- of cateringdienst onderworpen aan verschillende btw-tarieven

Indien één globale prijs wordt gevraagd voor een restaurant- of cateringdienst waarbij zowel spijzen als dranken worden verschaft, dient die prijs te worden gesplitst. Wanneer de restaurateur of cateraar die splitsing niet wenst te doen, zal de heffing slechts als regelmatig kunnen worden aangemerkt indien het geheel wordt belast tegen het normale btw-tarief van 21 pct. (tarief dat van toepassing is op het verschaffen van dranken in omstandigheden voor het verbruik ter plaatse).

- Menu met mogelijkheid tot aangepaste wijnen:
Het gedeelte van de globale prijs dat moet worden toegerekend aan de verschaften dranken moet in principe overeenstemmen met de normale waarde ervan, zijnde de prijs die de klant normaal zou moeten betalen bij afzonderlijke afname van de dranken. Indien op de kaart een afzonderlijke prijs (inclusief btw) wordt vermeld voor aangepaste wijnen (facultatief bij een bepaalde menu), dient de in die meerprijs begrepen btw te worden geheven tegen het tarief van 21 pct. Hierbij moet

de prijs van de menu zonder wijnen desalniettemin verder worden uitgesplitst wanneer in die menu nog andere dranken (b.v. aperitief of koffie) begrepen zijn.

- Menu “all-in” met drie of meer gangen:

Eenvoudigheidshalve aanvaardt de administratie bij wijze van proef een coëfficiënt van 35 pct. voor standaard menutypes “all-in” met drie of meer gangen (d.w.z. menu’s waarin begrepen een aperitief, aangepaste tafelwijnen, tafelwater en koffie). Betreffend prorata geldt dus niet voor andere all-in formules waarin b.v. sterke dranken en champagne of alle dranken na middernacht begrepen zijn. Die coëfficiënt is bovendien niet dwingend : u kunt ervan afwijken indien u een andere prijzenpolitiek voert of de administratie kan dat prorata betwisten wanneer het in uw concreet geval afwijkt van de werkelijkheid.

1.3. Traiteurdiensten

Voor traiteurdiensten gelden 3 BTW-percentages die als volgt toegepast moeten worden in twee mogelijke gevallen:

- u staat niet in voor het opdienen:
 - 21 % BTW voor luxeproducten (o.a. kaviaar, kreeft, oesters, langoustes);
 - 6 % BTW voor gewone bereidingen;
- u staat wel in voor het opdienen: 12 % BTW voor de maaltijden, 21% BTW voor de dranken.

1.4. Het leveren van dranken en maaltijden via automaten

- automaten zijn in een lokaal geplaatst voor consumptie ter plaatse: 21 % BTW;
- automaten die de voorwerpen leveren, nodig voor een verbruik ter plaatse: 21 % BTW;
- automaten niet geplaatst in een ruimte voor verbruik ter plaatse: 6 % BTW;
- automaten die spijzen verstrekken (zonder andere voorwerpen) of dranken in flesjes leveren: 6 % BTW.

1.5. Het ter beschikking stellen van een zaal

- 0 % BTW wanneer u enkel een zaal verhuurt en geen andere diensten verstrekt (onroerende verhuur).

2. Geregistreerd kassasysteem (GKS)

2.1. Wat is de geregistreerde kassa?

Het geregistreerd kassasysteem (GKS) bestaat uit drie delen: de kassa, de fiscale controlemodule (‘blackbox’) en een gepersonaliseerde kaart (Vat Signing Card). Alle onderdelen zijn onlosmakend met elkaar verbonden. Het kassaticket vervangt het BTW-bonnetje (wel moet u een voldoende voorraad btw-bonnetjes in huis hebben voor in het geval van panne). Elke handeling die u verricht wordt bijgehouden en kan door de overheid worden nagegaan.

2.2. Voor wie?

Vanaf 2016 moeten alle exploitanten van een inrichting waar maaltijden worden verbruikt een

geregistreerd kassasysteem aanschaffen, of hun reeds aanwezige kassasysteem laten aanpassen, wanneer hun jaaromzet, exclusief btw, met betrekking tot de restaurant- en cateringdiensten, met uitsluiting van de diensten die bestaan uit het verschaffen van dranken, meer bedraagt dan 25.000 euro.

Uitspraak Raad van State

In eerste instantie was het GKS verplicht voor iedereen die meer dan 10% van zijn omzet uit voeding haalde. In oktober 2015 vernietigde de Raad van State deze regel wegens "een schending van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel". De regering voerde vervolgens een nieuwe grens in: horecaondernemingen die meer dan 25.000 euro omzet halen uit voeding die ter plaatse wordt geconsumeerd, moeten een geregistreerde kassa gebruiken. Wie eronder blijft, wordt vrijgesteld. Volgens Horeca Vlaanderen is ook de grens van 25.000 euro, net zoals de tien procent-regel, een schending van het gelijkheidsbeginsel. Horeca Vlaanderen heeft dan ook tegen deze regel klacht ingediend bij de Raad van State, uitspraak wordt verwacht in 2017-2018.

Let op: tot uitspraak van de Raad van State is de 25.000 euro regel van kracht.

Meer in info vindt u terug op de officiële website van de FOD

Financiën: www.geregistreerdkassasysteem.be, via www.horecavlaanderen.be of contacteer de juridische dienst van Horeca Vlaanderen.

j. Voedselveiligheid

1. Wat?

1.1. Aangifte – toelating/registratie - heffing

U moet uw zaak aangeven aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). Om jouw zaak aan te geven bij het FAVV, surf naar www.favv-fin.be.

Van het FAVV ontvangt u dan een toelating of een registratie. Biedt u alleen kamers met ontbijt aan of verkoopt u alleen dranken en/of voorverpakte levensmiddelen met een houdbaarheid van ten minste drie maanden bij kamertemperatuur, dan ontvangt u een registratie. Alle andere horecazaken ontvangen een toelating. Zowel de registraties als de toelatingen moeten in horecazaken uitgehangen worden op een van buiten zichtbare plaats.

Niet alleen met het oog op het ontvangen van een registratie of toelating, moet u uw zaak aangeven bij het FAVV, ook met het oog op de te betalen jaarlijkse heffing aan het FAVV. De heffingen worden jaarlijks geïnd in alle sectoren die actief zijn binnen de voedselketen, dus niet alleen in de horecasector. Zij dienen o.a. om een deel van de kosten te dekken verbonden aan het controleprogramma van het FAVV.

1.2. Autocontrolesysteem - Smiley

Iedere horecazaak moet beschikken over een zogenaamd autocontrolesysteem. Dat is een systeem dat u in uw bedrijf op poten zet om de voedselveiligheid zelf te controleren, vandaar de benaming autocontrole (zelfcontrole). De uitgebreidheid en de administratieve formaliteiten van dat autocontrolesysteem verschillen tussen eerder kleine en eerder grote zaken.

Horeca Vlaanderen heeft de Gids voor de invoering van een autocontrolesysteem in de horecasector opgesteld om u te helpen bij het opstellen van een autocontrolesysteem in uw bedrijf. De Gids is gevalideerd door het FAVV. Wie hem als hulpmiddel voor de toepassing van de wetgeving gebruikt, beantwoordt aan alle wettelijke voorschriften inzake voedingsmiddelenhygiëne. De gids is verkrijgbaar bij Horeca Vlaanderen en ook op de site van het FAVV (www.favv.be). Leden van Horeca Vlaanderen ontvangen één gratis exemplaar; niet-leden betalen enkel port- en administratiekosten. Voor meer informatie over het lidmaatschap en/of om een Gids te bestellen, stuur een mailtje naar info@horeca.be.

Het opstellen en toepassen van een autocontrolesysteem is een wettelijke verplichting, maar daarnaast kunt u vrijwillig uw autocontrolesysteem laten certificeren (lees: keuren door een onafhankelijke keuringsinstelling). Zo'n certificatie levert u een Smiley op (dit is een zelfklever die u op uw raam kunt hangen om potentiële klanten te tonen dat uw autocontrolesysteem goedgekeurd is) en een bonus (korting) op uw jaarlijkse heffing aan het FAVV en dit gedurende de drie jaar dat uw Smiley geldt. Voor meer info, surf naar www.favv.be/smiley/.

1.3. Opleiding

Iedereen binnen uw onderneming, dus ook u als ondernemer, die met levensmiddelen omgaat, moet een (hygiëne)opleiding en/of instructies, aangepast aan hun beroepsactiviteit, gekregen hebben. Dit kan een gecertificeerde, officiële opleiding zijn of een opleiding gegeven door bijvoorbeeld de kok aan zijn medewerkers. Een attest hiervan is niet verplicht, maar er moet wel een registratie zijn dat de opleiding effectief gevolgd is (naam werknemer, datum, inhoud van de opleiding, ...). Voor een opleiding gevolgd bij een externe firma, ontvangt u automatisch een attest, dat u uiteraard best bewaart, zodat u dit, indien gevraagd, kan voorleggen bij controle. Ook wanneer u een online opleiding volgt, ontvangt u een attest.

Opgelet! De persoon die verantwoordelijk is voor het autocontrolesysteem (dit kan dus zowel de werkgever als een werknemer zijn), moet een officiële HACCP-opleiding gevolgd hebben waarbij op het einde een attest wordt uitgereikt.

Wie in het bezit is van een attest, is in regel met de wetgeving wat betreft het luik opleiding, dit impliceert niet automatisch dat de infrastructuur voldoet!

Voor meer info over voedselveiligheidsopleidingen, contacteer Horeca Vorming Vlaanderen:

www.horecavorming.be/

1.4. Medisch attest

Iedereen binnen uw onderneming, dus ook u als ondernemer, die in contact komt met onverpakte voeding, moet over een geneeskundig attest beschikken, om aan te tonen dat niets hun tewerkstelling in de horecasector in de weg staat. Een attest van de huisarts volstaat. Deze attesten gelden 3 jaar.

2. Wie?

Elke horecazaak moet de voedselveiligheidsreglementering toepassen.

3. Kost?

3.1. Heffing

Het bedrag van de jaarlijkse heffing is afhankelijk van het aantal personeelsleden dat u tewerkstelt binnen uw horecabedrijf. Onder “aantal tewerkgestelde personeelsleden” moet worden verstaan: het aantal bezoldigde personen en het aantal door een uitzendbureau of een dienstverlener ter beschikking gestelde bezoldigde personen, uitgedrukt in voltijdse equivalenten (VTE), dat in de loop van het jaar vóór de aangifte tewerkgesteld was in uw bedrijf. Administratief personeel (bv. uw boekhouder) en personeel dat taken verricht die niet binnen het bevoegdheidsgebied van het FAVV vallen, moet niet worden meegerekend. Koks, afwassers en kelners moeten daarentegen wel in aanmerking worden genomen. Bijvoorbeeld: 3 gedurende 1 maand tewerkgestelde studenten = $3/12 = 0,25$ VTE.

Het bedrag van de heffing varieert in functie van het aantal ingezette personeelsleden, berekend in aantal Voltijdse Eenheden (VTE).

Het tarief voor 2017 bedraagt:

Sector Horeca (2)

Aantal tewerkgestelde personeelsleden (VTE)	Toelating & erkenning	Verminderd tarief (gevalideerd ACS)	Starter met toelating of erkenning	Registratie & dienstverlener
Geen	147,30€	36,83€	73,65€	41,42€
1 - 4	147,30€	36,83€	73,65€	41,42€
5 - 9	236,03€	59,01€	73,65€	41,42€
10 - 19	417,04€	104,26€	73,65€	41,42€
20 - 49	768,71€	192,18€	73,65€	41,42€
50 - 99	1.563,68€	390,92€	73,65€	41,42€
≥ 100	2.888,66€	722,17€	73,65€	41,42€

De heffingen worden jaarlijks geïndexeerd. Voor meer info en het toepasselijke bedrag voor uw zaak, surf naar www.afsca.be/financiering/heffingen/.

3.2. Autocontrolesysteem - Smiley

Het opzetten van een autocontrolesysteem behelst niet noodzakelijk een financiële kost, tenzij er veranderingen aan de infrastructuur noodzakelijk blijken. Vraag in dat geval verschillende offertes.

Het laten certificeren van het autocontrolesysteem daarentegen behelst wel een financiële kost. Vraag offertes bij de onafhankelijke keuringsinstellingen. U vindt deze terug via www.favv.be/smiley/.

3.3. Opleiding

De opleidingen verstrekt door Horeca Vorming Vlaanderen zijn gratis.

3.4. Medisch attest

Het bekomen van een medisch attest bij de huisarts kost u in principe enkel de normale prijs voor een raadpleging.

4. Sanctie?

Als uw onderneming niet in orde is met de voedselveiligheidsreglementering, dan kan het FAVV u een administratieve boete opleggen en, als er een daadwerkelijk gevaar voor de volksgezondheid is, uw zaak zelfs (tijdelijk) sluiten! Ook zal het resultaat van uw inspectie gepubliceerd worden op www.foodweb.be

k. Milieuvergunning

1. Wat?

In Vlaanderen worden de hinderlijke inrichtingen ingedeeld in drie categorieën, naargelang het soort hinder die ze veroorzaken.

Bedrijven van **klasse 3** (minst hinderlijke of risicovolle activiteit): je bent enkel verplicht om een melding te maken bij het gemeentebestuur van de gemeente waar u uw zaak zal starten.

Bedrijven van **klasse 2** (minder hinderlijke of risicovolle activiteit): u moet een milieuvergunning aanvragen bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar u uw zaak zal starten. De milieuvergunning zal toegekend (of geweigerd) worden binnen een termijn van 3,5 maanden.

Bedrijven van **klasse 1** (meest hinderlijke of risicovolle activiteit): u moet een milieuvergunning aanvragen bij de deputatie van de provincie waar u uw zaak zal starten. De milieuvergunning zal toegekend (of geweigerd) worden binnen een termijn van 4,5 maanden.

De meeste horecazaken zijn klasse 3, sommigen zijn klasse 2.

2. Wie?

De meeste horecazaken zijn niet milieuvergunningsplichtig. Over het algemeen genomen zijn alleen de 'grotere' zaken (danstempels, hotels, enz.) milieuvergunningsplichtig.

Het gebruik van sommige toestellen of installaties in uw uitbating kunt u ertoe verplichten om een milieuvergunning aan te vragen:

- ❖ stoomtoestellen: hogedrukgeneratoren met een inhoud van meer dan 25 l (tot 500 l = klasse 3);
- ❖ warmwatertoestellen met een vermogen van meer dan 1 MW (tot 50 MW = klasse 3);
- ❖ stookolietanks met een inhoud van meer dan 5.000 l (tot 20.000 l = klasse 3);
- ❖ zwembaden vanaf 50 m²: enkel voor wat betreft de normen voor de waterbehandelingssystemen en de opslag van chemicaliën;
- ❖ Verkooppunten van producten van dierlijke oorsprong (vlees, vis en gevogelte) = klasse 3;
- ❖ Enz.

Daarnaast kan uw zaak, omwille van het geluidsniveau voor elektronisch versterkte muziek dat u hanteert, eveneens milieuvergunningsplichtig zijn. (zie verder)

U kunt bij de milieudienst van uw gemeente navragen of u voor uw zaak een milieuvergunning moet aanvragen, of melding moet doen van uw zaak, enz. Voor meer informatie contacteer dienst milieu 03685 0462 of milieudienst@schoten.be.

Via de milieuvergunningenwegwijzer kunt u nagaan welke milieuvergunning u nodig heeft, zie deze

link: <https://www.milieuinfo.be/wegwijzer/swf/wegwijzer-flow;jsessionid=08A74998F8B59B40E167373B83B1BCD1?execution=e1s1>

3. Kost?

Aangezien er doorgaans bepaalde onderzoeken moeten gebeuren in het kader van uw milieuvergunningsaanvraag, bij voorbeeld een akoestisch onderzoek, is het bekomen van een milieuvergunning doorgaans niet goedkoop. Voor meer informatie contacteer de milieudienst van de gemeente op 03 685 0462 of milieudienst@schoten.be.

4. Sanctie?

Als u de op uw zaak toepasselijke milieureglementering niet respecteert, dan kunt u hiervoor (zwaar) beboet worden. De boetes die gelden voor milieurechtelijke inbreuken zijn niet mals en kunnen oplopen tot duizenden euro. In het ergste geval kan uw zaak zelfs (tijdelijk) gesloten worden.

I. Geluidsnormen voor elektronisch versterkte muziek in je zaak

1. Wat?

Er gelden drie categorieën naargelang het geluidsniveau IN de inrichting. U kiest zelf onder welke categorie u de muziekactiviteiten in uw zaak wil laten vallen. De drie categorieën zijn:

- Categorie 1: maximaal geluidsniveau $\leq 85 \text{ dB(A)} L_{Aeq,15min}$
- Categorie 2: maximaal geluidsniveau $> 85 \text{ dB(A)} L_{Aeq,15min}$ en $\leq 95 \text{ dB(A)} L_{Aeq,15min}$
- Categorie 3: maximaal geluidsniveau $> 95 \text{ dB(A)} L_{Aeq,15min}$ en $\leq 100 \text{ dB(A)} L_{Aeq,60min}$

L_{Aeq} staat voor het gemiddelde geluidsniveau gemeten over een bepaalde tijd, meer bepaald 15 of 60 minuten al naargelang de categorie. We vatten hierna de verschillende mogelijkheden voor u samen.

1.1. Categorie 1: maximaal geluidsniveau $\leq 85 \text{ dB(A)} L_{Aeq,15min}$

Deze categorie komt bij benadering overeen met voorwaarden uit het KB 1977 dat vanaf 1 januari 2013 in VLAREM is geïntegreerd. Deze categorie is geschikt voor bv. achtergrondmuziek in cafés en restaurants.

1.1.1 Verplichtingen

Geen. U heeft geen verplichting tot meten.

1.1.2 Controle en handhaving van het geluidsniveau

Controleurs kunnen komen meten op gelijk welke plaats toegankelijk voor publiek. Zij mogen alleen het geluidsniveau van de elektronisch versterkte muziek meten, dus geen achtergrondgeluid van bijvoorbeeld uw klanten. Controleurs mogen slechts een PV uitschrijven wanneer zowel de toetsingsnorm, zijnde $92 \text{ dB(A)} L_{Amax,slow}$, als de norm $85 \text{ dB(A)} L_{Aeq,15min}$ overschreden zijn.

1.1.3 Vlarem indelingsrubriek

Voor muziekactiviteiten met een maximaal geluidsniveau $\leq 85 \text{ dB(A)} L_{Aeq,15min}$ moet geen melding gebeuren en moet geen milieuvergunning worden aangevraagd. Mits een toelating van het college van burgemeester en schepenen kan het geluidsniveau $\leq 85 \text{ dB(A)} L_{Aeq,15min}$ overschreden worden. Deze mogelijkheid bestaat voor muziekactiviteiten in open lucht of in een tent bij bijzondere gelegenheden en voor feestzalen of lokalen waarin enkel muziekactiviteiten gekoppeld aan bijzondere gelegenheden worden georganiseerd en waarbij bovendien aan volgende criteria wordt voldaan: max 12x/jaar, max 2x/maand, max 24 kalenderdagen/jaar. Deze toelating kan door het college alleen gegeven worden indien het geluidsniveau in de inrichting $\leq 100 \text{ dB(A)} L_{Aeq,60min}$ is. Optredens in cafés, clubs, openlucht, tent enz. zullen bijgevolg mogelijk blijven tot $95 \text{ dB(A)} L_{Aeq,15min}$ of zelfs tot $100 \text{ dB(A)} L_{Aeq,60min}$. De verplichtingen van de toegelaten categorie zijn dan van toepassing. Ingeval er bij voorbeeld een toelating wordt gegeven om naar het geluidsniveau $100 \text{ dB(A)} L_{Aeq,60min}$ te gaan, zal het geluidsniveau gemeten en geregistreerd moeten worden en zullen oordoppen kosteloos ter beschikking moeten worden gesteld. (zie verder)

1.2. Categorie 2: maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) LAeq,15min en ≤ 95 dB(A) LAeq,15min

Deze categorie is in veel gevallen geschikt voor bv. fuiven.

1.2.1 Verplichtingen

Voor deze categorie geldt wel een verplichting tot meten, maar u mag wel kiezen of u meet in $L_{Amax,slow}$ of $L_{Aeq,15min}$. Weet dat toestellen die L_{Aeq} kunnen meten doorgaans duurder zijn dan toestellen die enkel $L_{Amax,slow}$ kunnen meten. U heeft geen verplichting tot het registreren van de meetresultaten. Wel moet het geluidsniveau te allen tijde zichtbaar zijn voor de verantwoordelijke voor het geluidsniveau.

1.2.2 Controle en handhaving van het geluidsniveau

Zowel voor u als voor de controleurs geldt dat zowel de elektronisch versterkte muziek als het achtergrondgeluid gemeten moeten worden en dat er gemeten moet worden ter hoogte van de mengtafel of op een andere representatieve meetplaats. Aangezien het achtergrondgeluid mee gemeten wordt, sensibiliseer uw klanten zodat ze bij voorbeeld niet gaan roepen wanneer er een controle plaatsvindt! Er mag slechts een PV uitgeschreven worden wanneer zowel de toetsingsnorm, zijnde 102 dB(A) $L_{Amax,slow}$, als de norm 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ overschreden zijn.

1.2.3 Vlarem indelingsrubriek

Voor muziekactiviteiten met een maximaal geluidsniveau > 85 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ en ≤ 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ moet u ofwel beschikken over een tijdelijke toelating van het college van burgemeester en schepenen om naar het geluidsniveau ≤ 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ voor een bijzondere gelegenheid ofwel een melding klasse 3. Een akoestisch onderzoek is niet vereist, maar kan wel opgelegd worden door het college als bijzondere voorwaarde. Ook in deze categorie kan een toelating aan het College van burgemeester en schepenen gevraagd worden voor > 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ en ≤ 100 dB(A) $L_{Aeq,60min}$ voor muziekactiviteiten gekoppeld aan bijzondere gelegenheden max 12x/jaar, max 2x/maand, max 24 kalenderdagen/jaar of voor kortdurende muziekactiviteiten van maximum 3 uren tussen 12uur en middernacht (1x/dag). Dit kan voor de kortdurende activiteiten met één aanvraag voor verschillende activiteiten tegelijk.

1.3. Categorie 3: maximaal geluidsniveau > 95 dB(A) LAeq,15min en ≤ 100 dB(A) LAeq,60min

Deze categorie zal vooral gebruikt worden voor liveoptredens, festivals, enz.

1.3.1 Verplichtingen

Voor deze categorie is zowel meten als registreren verplicht. U moet de geregistreerde meetgegevens minstens 1 maand bijhouden. Meten mag je in $L_{Aeq,15min}$ of $L_{Aeq,60min}$. Registreren moet u in $L_{Aeq,60min}$. Het geluidsniveau moet te allen tijde zichtbaar zijn voor de verantwoordelijke voor het geluidsniveau. Naast meten en registreren geldt voor deze categorie de verplichting tot het ter beschikking stellen van gratis oordoppen. Dit mogen uiteraard oordoppen voor éénmalig gebruik zijn. Je hoeft niet daadwerkelijk aan elke klant een set oordoppen te overhandigen. Het volstaat dat je ze ter beschikking houdt voor elke klant die er zou willen. Voor de oordoppen geldt voorlopig geen norm waaraan ze moeten voldoen. Het is evenwel aan te raden dat je gebruik maakt van oordoppen die

voldoen aan de norm NBN EN 352-2:2002 en die voor een demping zorgen die voldoende groot is. U voorziet best een demping tot op minstens 85 dB(A), 75 dB(A) zou nog beter zijn.

1.3.2. Controle en handhaving van het geluidsniveau

Zowel voor u als voor de controleurs geldt dat zowel de elektronisch versterkte muziek als het achtergrondgeluid gemeten moeten worden en dat er gemeten moet worden ter hoogte van de mengtafel of op een andere representatieve meetplaats. Aangezien het achtergrondgeluid mee gemeten wordt, sensibiliseer uw klanten zodat ze bv. niet gaan roepen wanneer er een controle plaatsvindt! Er mag slechts een PV uitgeschreven worden wanneer zowel de toetsingsnorm, zijnde 102 dB(A) $L_{Aeq,15min}$, als de norm 100 dB(A) $L_{Aeq,60min}$ overschreden zijn. Het niet ter beschikking stellen van oordoppen of het niet meten en niet registreren is een milieu-inbreuk, waarop, zoals in het hoofdstuk over de milieuvergunning al vermeld, zware boetes staan.

1.3.3. Vlarem indelingsrubriek

Voor muziekactiviteiten met een maximaal geluidsniveau > 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ en ≤ 100 dB(A) $L_{Aeq,60min}$ moet u beschikken over ofwel een toelating van het college van burgemeester en schepenen om naar het geluidsniveau ≤ 100 dB(A) $L_{Aeq,60min}$ te gaan (n.a.v. een bijzondere gelegenheid of een kortdurende muziekactiviteit) ofwel een milieuvergunning klasse 2. Inrichtingen die een milieuvergunning klasse 2 aanvragen, moeten een akoestisch onderzoek laten uitvoeren en, in zoverre het gaat om een permanente geluidsinstallatie, d.i. de vaste geluidsinstallatie van uw zaak, een geluidsplan opmaken. M.a.w. als je een groep ontvangt die zijn eigen geluidsinstallatie meebrengt, dan hoeft u hiervoor geen geluidsplan op te stellen.

Voor meer informatie surf naar www.lne.be/geluidsnormen.

2. Wie?

De hierboven beschreven reglementering geldt voor elk soort van horecazaak.

3. Kost?

Meet- en registreertoestellen en oordopjes zijn te verkrijgen in verschillende prijscategorieën. Als u zich voor het opstellen van uw geluidsplan wil laten bijstaan door een geluidsdeskundige, vraag verschillende offertes.

Zoals in het hoofdstuk over de milieuvergunning al vermeld, is het bekomen van een milieuvergunning doorgaans niet goedkoop. Voor meer informatie contacteer milieudienst@schoten.be of 03 685 0462.

4. Sanctie?

Als u het maximaal geluidsniveau in uw zaak overschrijdt zonder te beschikken over de vereiste milieuvergunning, melding of toelating, begaat u een milieumisdrijf dat kan aanleiding geven tot het opleggen van een geldboete aan u als exploitant/organisator, maar ook aan de huurder van uw feestzaal, de DJ, de geluidstechnicus, enz. Het is dus aangewezen dat u in uw overeenkomsten met deze personen enkele clausules inlast waarin u duidelijk afspreekt wie waarvoor aansprakelijk is, wat

de rechten en verplichtingen van alle betrokken partijen zijn, enz. De boete kan gaan van enkele honderden tot enkele duizenden euro. De bestaande mogelijkheden tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen blijven behouden. Er kan geen GAS-sanctie (Gemeentelijke Administratieve Sanctie) worden opgelegd voor het geluidsniveau in de inrichting, wel wegens geluidsoverlast.

m. Legionella

1. Wat?

De veteranenziekte of legionella is een longziekte die veroorzaakt wordt door het inademen van bacteriën (*legionella pneumophila*). Deze bacterie is vooral actief in water met een temperatuur van 35 tot 50 °C. Het risico op besmetting ontstaat bij inademing van fijne waterdruppels (aerosol) met actieve legionellabacteriën. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn in lokalen die uitgerust zijn met een luchtbevochtigingsinstallatie, in de nabijheid van fontein, in bubbelbaden of onder de douche. De ziekte komt niet vaak voor, maar als er ergens een besmettingshaard is, kunnen de gevolgen voor de slachtoffers zeer ernstig zijn. Voor mensen met verzwakte longen kan de ziekte dodelijk zijn.

2. Wie?

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 betreffende de preventie van de veteranenziekte op publiek toegankelijke plaatsen (B.S. 04.05.2007), kortweg het legionellabesluit, legt aan uitbaters van publiek toegankelijke plaatsen verplichtingen op om besmetting met de legionellabacterie te voorkomen.

Het besluit is van toepassing op alle inrichtingen en exposities.

- *Inrichtingen* worden gedefinieerd als: al of niet overdekte locaties, ruimtes, gebouwen of bedrijven, waar een of meer aerosolproducerende installaties aanwezig zijn die, wat de veteranenziekte betreft, een risico kunnen vormen voor de volksgezondheid.
- *Exposities* worden gedefinieerd als: het al dan niet voor commerciële doeleinden tentoonstellen van aerosolproducerende installaties.
- *Aerosolproducerende installaties* zijn systemen waaronder watervoorzieningen in hoog- en matigrisico-inrichtingen, koeltorens, klimaatregelingssystemen met luchtvochtigheids-behandeling met waterinjectie in hoog- en matigrisico-inrichtingen, whirlpools en andere watersystemen, waarbij het water in contact wordt gebracht met de lucht en waarbij aerosol (nevel van in de lucht verdeelde zeer fijne vloeistofdeeltjes) kan ontstaan.
- *Voor het publiek toegankelijke plaatsen* zijn, wat de toepassing van deze reglementering betreft, al dan niet overdekte gebouwen, locaties, ruimten, waar onder andere:
 - al dan niet tegen betaling aan het publiek diensten verstrekt worden, met inbegrip van plaatsen waar voedingsmiddelen of dranken ter consumptie aangeboden worden;
 - zieken of bejaarden worden opgevangen of verzorgd;
 - preventieve of curatieve gezondheidszorg wordt verstrekt;
 - kinderen, jongeren of studenten worden opgevangen, gehuisvest of verzorgd;
 - onderwijs of beroepsopleiding wordt verstrekt;
 - vertoningen plaatsvinden;
 - tentoonstellingen worden georganiseerd;
 - sport wordt beoefend;
 - openluchtrecreatieve bedrijven, zoals kampeerterreinen en kampeerverblijfparken, gevestigd zijn.

Het besluit van de Vlaamse regering legt volgende maatregelen op aan uitbaters van publiek toegankelijke plaatsen:

2.1. Watervoorzieningen

Watervoorzieningen worden gedefinieerd als volgt: distributiesystemen voor water, vanaf het punt van de levering of, in geval van privaat putwater, vanaf het punt van waterwinning tot en met elk tappunt, met inbegrip van alle onderdelen die ermee in verbinding staan, met uitzondering van de systemen waarop alleen toiletten of wastafels zonder douchesystemen aangesloten zijn.

Het legionellabesluit maakt een onderscheid tussen hoog- en matigrisico-inrichtingen:

- *Hoogrisico-inrichtingen* zijn alle voor het publiek toegankelijke inrichtingen die gericht zijn op de behandeling, verzorging of huisvesting van gevoelige personen. *Gevoelige personen* zijn personen met ernstige immuunsuppressie, kanker, ernstig nierlijden, aids, diabetes of chronisch longlijden. Ook personen boven 65 jaar en rokers worden onder de gevoelige personen gerekend. Praktisch betekent dit dat alle ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen, rustoorden, serviceflats, ... onder deze wetgeving vallen.
- *Matigrisico-inrichtingen* zijn alle voor het publiek toegankelijke inrichtingen met een collectieve warmwatervoorziening. De warmwatervoorziening moet potentieel betrekking hebben op vijftien of meer personen per dag, met uitzondering van de werknemers die aanwezig zijn.

Het is een zeer ruime groep van inrichtingen waaronder volgende inrichtingen kunnen vallen:

- Sporthallen (ook in scholen)
- Hotels
- Jeugdverblijfplaatsen
- Zwembaden
- Gevangenissen
- Studentenhomes
- Inrichtingen voor de opvang of verzorging van gehandicapten
- ...

Hierna wordt enkel ingegaan op de maatregelen voor matigrisico-inrichtingen.

- Beheersplan

U moet voor alle watervoorzieningen een beheersplan opstellen met minimaal de volgende gegevens:

- uw identificatie- en contactgegevens;
- een technische beschrijving;
- een risicoanalyse: evaluatie van de watervoorziening met als doel de risicopunten te identificeren voor de groei van de legionellabacterie en aerosolvorming, zowel op bouwtechnisch als bedrijfstechnisch vlak;
- preventiemaatregelen voor de watervoorziening: het deel van de exploitatiemethoden dat bestaat uit structurele maatregelen en beheersmaatregelen om het legionelloserisico terug te dringen.

Bij iedere wijziging van de watervoorziening, het gebruik daarvan of wijzigingen in de

omgevingsfactoren die een invloed kunnen hebben op het risico, moet je het beheersplan evalueren en, indien nodig, bijsturen en de preventiemaatregelen met de BBT in overeenstemming brengen.

BBT staat voor Best Beschikbare Techniek: het meest doeltreffende en geavanceerde ontwikkelingsstadium van activiteiten en exploitatiemethoden om de aanwezigheid van Legionella pneumophila in concentraties die hoger zijn dan het niveau van verhoogde waakzaamheid te voorkomen of te bestrijden:

- technieken: zowel de technieken als de wijze waarop de installatie wordt ontworpen, gebouwd, onderhouden en geëxploiteerd;
- beschikbare: op zodanige schaal ontwikkeld dat de technieken, kosten en baten die in aanmerking genomen worden, economisch en technisch haalbaar en praktisch hanteerbaar zijn in de specifieke gebruikscontext;
- beste: het meest doeltreffend om een hoog algemeen niveau van bescherming van het milieu en de volksgezondheid in haar geheel te bereiken.

De standaardbeheersmaatregel is temperatuurbeheersing.

Om de BBT te bepalen werd een studie georganiseerd, die je kan raadplegen op

www.emis.vito.be/bbt-voor-legionella-beheersing-nieuwe-sanitaire-systemen

- Register

U moet een register bijhouden met de genomen maatregelen en bijhorende relevante gegevens in uitvoering van het beheersplan.

Dit register moet u altijd ter inzage houden in uw zaak.

- Staalname

Staalname moet gebeuren op de plaatsen en met de frequentie die aangegeven zijn in het beheersplan. Dit gebeurt volgens een erkende methode en een geaccrediteerd of erkend laboratorium moet de stalen onderzoeken. Als uw installatie en de beheersmaatregelen volledig voldoen aan de BBT, bent u vrijgesteld van staalname.

- Conformiteitsattest

Elke eindverantwoordelijke voor het ontwerpen of plaatsen van een nieuwe watervoorziening of delen ervan en voor de aanpassing van een bestaande watervoorziening reikt voor zijn bijdrage een conformiteitsattest uit, dat toegevoegd wordt aan het beheersplan.

Als u uw watervoorziening zelf aanpast, kunt u voor uw bijdrage een conformiteitsattest verkrijgen bij de drinkwatermaatschappijen.

Het conformiteitsattest bevat minstens:

- de naam en het adres van de eindverantwoordelijken;
- het type en een beschrijving van de aerosolproducerende installatie;
- de naam en het adres van uw onderneming en van uzelf;
- een verklaring die de structurele conformiteit met de bepalingen van de BBT bevestigt.

- Uitzondering

Als u een matigrisico-inrichting uitbaat waar nooit meer dan veertig personen, exclusief werknemers, per dag blootgesteld kunnen worden, bent u vrijgesteld van de eisen a tot en met d.

U bent wel verplicht om de temperatuur van uw warmwaterproductietoestel in te stellen op minstens 60 °C en de nodige maatregelen te treffen om brandwonden bij uw bezoekers of cliënten te vermijden, en uw watervoorziening minstens jaarlijks te laten onderhouden door een

vakman. Dit onderhoud houdt ook een validering in van de conformiteit van de werkelijke temperatuur van het geproduceerde warm water met de ingestelde temperatuur op uw warmwaterproductietoestel.

U moet in uw zaak een bewijs van de laatste onderhoudsbeurt ter inzage van de toezichthoudende ambtenaar houden. Als de temperatuur van het geproduceerde water lager is dan 60 °C, moet u alle potentieel blootgestelde personen ervan op de hoogte brengen dat de installatie niet legionellaveilig is. U moet in uw zaak het bewijs van een adequate informatieverstrekking aan de blootgestelden beschikbaar houden voor de toezichthoudende ambtenaar.

2.2. Koeltorens, klimaatregelingssystemen met luchtvochtigheidsbehandeling en exposities

Ook als u in uw zaak gebruik maakt van koeltorens en/of klimaatregelingssystemen met luchtvochtigheidsbehandeling of exposities van aerosolproducerende installaties organiseert, moet u aan bepaalde verplichtingen voldoen op het vlak van de bestrijding van legionella.

3. Kost?

De kosten voor uw onderneming hangen af van welke maatregelen u zal moeten treffen (opstellen beheersplan, aanpassen waterleiding, staalnames, enz.). Vraag verschillende offertes.

4. Sancties?

De Afdeling Toezicht Volksgezondheid oefent het toezicht uit op de naleving van de bepalingen van het legionellabesluit. Bij aanwijzing of vermoeden van onzorgvuldig beheer, van een onzorgvuldig opgesteld beheersplan of bij inschatting van een verhoogd risico kunnen de toezichthoudende ambtenaren extra onderzoeken opleggen en op basis van de risico-inschatting maatregelen bevelen.

n. Drinkwater

1. Wat?

De drinkwatermaatschappijen in Vlaanderen (intercommunales of een Vlaams overheidsbedrijf) zijn verantwoordelijk voor de productie, distributie en levering van drinkwater. Zij zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het drinkwater tot het bij u uit de kraan komt.

Gezond drinkwater tot het uit de kraan komt is ook een gedeelde verantwoordelijkheid met de gebruiker die immers de binneninstallatie aanlegt. Door het toenemend gebruik van hemelwater in de woning, is het risico voor rechtstreekse verbindingen met de drinkwaterleidingen de laatste jaren sterk toegenomen. Een onoordeelkundige aanleg van deze leidingen houdt grote risico's in voor de drinkwaterkwaliteit in het eigen gebouw, maar via de terugstroming naar het distributienet ook voor de andere verbruikers. Om mogelijke wanverbindingen (bv. tussen een regenwater- en een drinkwaterbinnenhuisinstallatie) te voorkomen, is er sinds 1 juli 2004 een verplichte keuring van de afgewerkte binneninstallatie voor alle nieuwbouw en grote verbouwingswerken van sanitaire (watervoorzienings-) installaties. Indien bij de keuring een kwaliteitsafwijking aan de kraan vastgesteld wordt waarvan de oorzaak bij de binnenhuisinstallatie ligt, moet de drinkwaterleverancier dit melden aan de klant en ook de mogelijk te nemen herstelmaatregelen aangeven. In afwachting van de definitieve aansluiting (na de keuring) kunnen klanten echter reeds water krijgen via een tijdelijke aansluiting. Pas nadat een goedkeuring verkregen wordt, zal de aansluiting door het waterbedrijf definitief in dienst gesteld worden.

Meer informatie: www.vmm.be/water/waterwegwijzerbouwen/aandachtspunten-bij-ontwerp-drinkwatercircuit en www.aquaflanders.be/technisch-reglement.aspx.

2. Wie?

Uw drinkwatermaatschappij vindt u op www.vmm.be/waterloket

De relatie tussen u als klant en de drinkwatermaatschappij wordt geregeld in het algemeen waterverkoopreglement: www.vmm.be/faq/faq-water/waterverkoopreglement/. De Vlaamse milieumaatschappij houdt hier toezicht op.

Bij klachten in verband met drinkwater moet u in eerste instantie de drinkwatermaatschappij contacteren. Bent u niet tevreden over de klachtenbehandeling door uw drinkwatermaatschappij, dan kan u een mail of brief sturen aan de VMM: Vlaamse Milieumaatschappij, Afdeling Operationeel Waterbeheer, Koning Albert II laan 20, bus 16, 1000 Brussel of toezichtdrinkwater@vmm.be.

o. Toegankelijkheid

1. Wat?

Wie een publiek toegankelijk gebouw, zoals een horecazaak, wil bouwen of verbouwen, moet bij de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning ook aandacht hebben voor de toegankelijkheid van personen met een beperking.

- Bestaande gebouwen: geen aanpassingsverplichting
Als uw gebouw reeds bestond vóór 1 maart 2010 en u doet hieraan geen vergunningsplichtige werken, dan moet u met de toegankelijkheidsregelgeving geen rekening houden.
- Alle andere publiek toegankelijke gebouwen: 5 principes
Om na te gaan of de regelgeving op uw gebouw van toepassing is, houdt u best volgende 5 principes in het achterhoofd:
 1. De nieuwe regelgeving is enkel van toepassing op gebouwen in **Vlaanderen**, waar voor de bouw of verbouwing een **stedenbouwkundige vergunning** vereist is.
 2. De nieuwe regelgeving is enkel van toepassing op **publiek toegankelijke gebouwen** en/of de **publiek toegankelijke delen** van het gebouw.
 3. De nieuwe regelgeving is enkel van toepassing op die delen van een gebouw **waar nieuwbouw-, uitbreidings- of verbouwingswerken** gebeuren en **als een element voorkomt**, bij voorbeeld als er vóór de verbouwing op een bepaalde plaats in het gebouw geen deur was, dan is het bij de verbouwing ook niet verplicht om wel een deur te plaatsen.
 4. De nieuwe regelgeving **legt niet op om specifieke zaken te voorzien**, bij voorbeeld als er geen onthaalbalie was, moet deze ook niet voorzien worden.
 5. In de regelgeving zijn **ruwbouw- en afwerkingsmaten** opgenomen.

Enkele specifieke normen:

1.1. Vrije doorgangshoogte

In alle toegankelijke delen van uw gebouw moet in principe een vrije doorgangshoogte, na afwerking, van minstens 2,30 meter gegarandeerd worden.

1.2. Gids- en geleidelijnen

Het traject naar de delen van uw gebouw die publiek toegankelijk zijn, moet met gids- en geleidelijnen aangeduid worden. Met een geleidelijn wordt een speciaal voor de geleiding van blinden of slechtzienden aangebracht kunstmatig element bedoeld. Met een gidslijn wordt een natuurlijk in de ruimte aanwezig element bedoeld dat, hoewel het niet speciaal voor de geleiding van blinden of slechtzienden werd aangebracht, voor hen bruikbaar is als oriëntatiepunt of als ononderbroken geleiding bij het lopen.

1.3. Looppad

Een looppad dat zich niet tussen binnenmuren bevindt, moet in principe minstens 150 cm breed zijn. Een looppad dat zich wel tussen binnenmuren bevindt, moet, na afwerking, eveneens in principe

minstens 150 cm breed zijn. En opgelet, zorg er ook voor dat brandblusapparaten en dergelijke meer het gebruik van het looppad niet in het gedrang brengen. Een looppad mag alleen hellen in de richting dwars op de normale looprichting om een normale afwatering te verzekeren.

1.4. Niveauverschillen

- ❖ Van meer dan 1cm tot en met 18cm:
Deze moeten minstens met een helling overbrugd worden.
- ❖ Van meer dan 18cm:
Deze moeten overbrugd worden ofwel met een trap in combinatie met een helling ofwel met een trap in combinatie met een lift ofwel met een helling in combinatie met een lift.

1.5. Hellingen

Wat de hellingen betreft, bepaalt de regelgeving maximaal toegelaten hellingspercentages. Een combinatie van hellingen is toegestaan op voorwaarde dat gezorgd wordt voor een tussenbordes van 120cm op 150cm ter hoogte van de overgang. Als een combinatie van hellingen gepaard gaat met een verandering van richting, dan is een tussenbordes van 150cm op 150cm, ter hoogte van de richtingsverandering, vereist. Boven- en onderaan de helling moet in principe een vrije en vlakke draairuimte voorzien zijn, d.w.z. na afwerking minstens een diameter van 150cm. Een helling moet in principe, na afwerking, minstens 120cm breed zijn. In bepaalde gevallen moeten hellingen uitgerust worden met afrijdbeveiligingen en leuningen.

1.6. Trappen

Trappen moeten, na afwerking, minstens 100cm breed zijn. Na ten hoogste 17 treden moet voor een tussenbordes van minstens 100cm diep gezorgd worden. Aan beide zijden van de trap moet een trapeuning aangebracht worden.

1.7. Lift

Om een lift te hebben die voldoet aan de normen van de toegankelijkheidsverordening, moet die in een afgesloten koker zitten of moet het om een verticale plateaulift gaan. Voor de lifttoegang moet een vrije en vlakke draairuimte zijn. Liften die in een afgesloten koker geplaatst zijn, moeten automatische deuren hebben. De vrije en vlakke doorgangsbreedte van de liftdeur moet minstens 90cm bedragen. Bij verticale plateauliften moet het hefplateau minstens 100cm breed en 140cm diep zijn. Over de volledige lengte van de plateaulift, alsook ter hoogte van de doorgangen van de deuren, moet een vrije en vlakke doorgangsbreedte van minstens 90cm gegarandeerd worden.

1.8. Toegangen en deuropeningen

Na afwerking, moet een vrije doorgangshoogte van minstens 2,09meter en een vrije en vlakke doorgangsbreedte van minstens 90cm gegarandeerd worden. Vóór en achter elke toegang of deur, m.u.v. toegangen tot of deuren naar gesloten trappenhallen, moet voor een vrije en vlakke draairuimte gezorgd worden. De vrije en vlakke draairuimtes van meerdere deuren mogen elkaar overlappen. Bij manueel te bedienen deuren, m.u.v. toegangen tot of deuren naar gesloten trappenhallen, moet, na afwerking, naast de krukzijde voor een vrije en vlakke wand- en vloerbreedte gezorgd worden van

minstens 50cm. Deuren die toegang verlenen tot aangepaste sanitaire voorzieningen, kleedruimtes of pashokjes, moeten naar buiten opendraaien.

1.9. Draaideuren

Bij elke draaideur moet er gezorgd worden voor een alternatieve toegang of deur die niet draait, tenzij de draaideur uitgerust is met mechanismen die het gebruik door personen met een handicap garanderen.

1.10. Parkeerplaatsen

- ❖ Als u 1 t.e.m. 100 eigen parkeerplaatsen hebt:
Minstens 6% van het totale aantal parkeerplaatsen, en minstens 1 parkeerplaats, moet een aangepaste parkeerplaats zijn. Vanaf 5 t.e.m. 100 eigen parkeerplaatsen, moeten de aangepaste parkeerplaatsen ook voorbehouden parkeerplaatsen zijn.
- ❖ Als u meer dan 100 eigen parkeerplaatsen hebt:
Per extra schijf van 50 parkeerplaatsen, moet telkens 1 parkeerplaats aangepast en voorbehouden zijn. Als het totale aantal nieuw aan te leggen parkeerplaatsen minder bedraagt dan 6% van het totale aantal parkeerplaatsen, geldt het voorgaande enkel voor de nieuw aan te leggen parkeerplaatsen.

Een aangepaste parkeerplaats voldoet aan de volgende normen :

- ❖ ze bevindt zich zo dicht mogelijk bij de toegankelijke ingang van het gebouw of bij de voetgangersuitgang van de parkeervoorziening;
- ❖ bij dwarsparkeren en schuinparkeren bedraagt de breedte van de aangepaste parkeerplaats minstens 350 cm en bij langsparkeren bedraagt de lengte van de aangepaste parkeerplaats minstens 600 cm;
- ❖ het oppervlak van de aangepaste parkeerplaats helt niet meer dan 2%.

1.11. Receptiebalie

Als u een receptiebalie hebt of voorziet, moet u vóór deze balie een vrije en vlakke draairuimte voorzien en moet u aan de balie een verlaagd gedeelte aanbrengen van ten hoogste 80cm en met een opening van minstens 70cm hoog en minstens 90cm breed, minstens 60cm diep.

1.12. Toiletten en douches

In elk sanitair blok met toiletten moet minstens 1 toilet aangepast zijn. In elk sanitair blok met douches moet minstens 1 douche aangepast zijn. Een aangepast toilet behelst een vrije doorgangshoogte, na afwerking, van minstens 2,30 meter en een ruimte, eveneens na afwerking, van minstens 1,65 meter op 2,20 meter. Een aangepaste douche behelst een vrije doorgangshoogte, na afwerking, van minstens 2,30 meter en een ruimte, eveneens na afwerking, van minstens 2,15 meter op 2,35 meter. Een aangepaste sanitaire voorziening met douche en toilet behelst een ruimte, na afwerking, van minstens 2,35 meter op 2.40 meter.

Een aangepaste doucheruimte behelst bovendien een vlakke drempelloze ruimte en een vrije en vlakke draairuimte en de vloer moet slipvrij zijn en mag maximaal 2% hellen. Bij aparte toiletten of

doucheruimtes die alleen voor vrouwen of alleen voor mannen bestemd zijn, moet telkens minstens 1 toilet of doucheruimte in elke zone voldoen aan de voorgaande bepalingen, tenzij het aangepast toilet of de aangepaste doucheruimte, bestemd voor zowel vrouwen als mannen, zich in een zone bevindt die niet gereserveerd is voor mannen dan wel vrouwen.

1.13. Afwijkingen mogelijk

De vergunningverlenende overheid kan, op gemotiveerd verzoek van de aanvrager, afwijkingen toestaan op de toegankelijkheidsverplichting op voorwaarde dat de plaatselijke omstandigheden of specifieke eisen van technische aard een andere bouwwijze vereisen of bijzondere nieuwe technieken een evenwaardige toegankelijkheid garanderen.

Om –zeker bij dergelijke meer complexe situaties - de toegankelijkheid alsnog maximaal mee te nemen in het ontwerp, kunt u terecht bij een gespecialiseerd adviesbureau in toegankelijkheid (contactgegevens kan je terugvinden via www.gelijkekansen.be – doorklikken op ‘toegankelijk bouwen’).

Voor meer informatie contacteer meldpunt toegankelijkheid van uw gemeente, toegankelijkheid@schoten.be of 03 685 4731.

1.14. Anti-discriminatie

Naast de toegankelijkheidsreglementering die we hier bespreken, bestaat er ook een anti-discriminatiereglementering waarin het concept van de ‘redelijke aanpassing’ vervat zit. Dit betekent concreet dat een persoon met een handicap kan verzoeken om die aanpassingen aan te brengen aan een gebouw die noodzakelijk zijn om zijn/haar toegankelijkheid te verzekeren. Voor zover de vraag en de aanpassingen als redelijk kunnen worden beschouwd zal dit voor een rechtbank ook daadwerkelijk kunnen afgedwongen worden. In dit licht loont het dus ook de moeite de toegankelijkheidsreglementering te respecteren.

1.15. Redelijke aanpassing

Een ‘redelijke aanpassing’ is een concrete maatregel die de negatieve invloed van een onaangepaste omgeving op de deelname aan het maatschappelijk leven voor een persoon met een handicap zoveel mogelijk neutraliseert. In tegenstelling tot het toegankelijkheidsprobleem biedt een redelijke aanpassing een oplossing voor een individueel probleem. Elke situatie moet dus afzonderlijk worden onderzocht, maar het is uiteraard wel de bedoeling dat iedereen achteraf baat zou hebben bij een aanpassing.

Enkele voorbeelden van mogelijke redelijke aanpassingen:

- Menukaart in braille, met groot lettertype en/of foto's, of laat de ober ze voorlezen aan de slechtziende klant
- Laat uw alarm uitrusten met zowel een geluids- als een lichtsignaal
- Voorzie eenvoudige, universele pictogrammen om uw klanten aan te duiden waar bv. het toilet is.
- Voorzie een aantal hogere tafels om rolstoelgebruikers gemakkelijker te laten plaatsnemen, enz.

U merkt het, redelijke aanpassingen hoeven niet noodzakelijk altijd veel te kosten. Of een aanpassing redelijk is, wordt beoordeeld op basis van o.a. de kostprijs, de beschikbare financiële steun, de impact

op uw organisatie, de veiligheid, de gebruiksintensiteit en de duur van de aanpassing. Wat de financiële steun betreft, dit kan o.a. gaan om steun vanuit het Vlaams Gewest (www.gelijkekansen.be – klik op ‘subsidiën’). Voor meer informatie neem zelf contact met deze instantie.

Voor objectieve, betrouwbare en gedetailleerde informatie over de mate van toegankelijkheid van een gebouw is er Toegankelijk Vlaanderen. Er kan een toegankelijkheidsonderzoek ter plaatse worden uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek worden opgenomen in een databank en ontsloten via de website www.toegankelijkvlaanderen.be. De concrete screeningsopdrachten worden uitgevoerd door de adviesbureaus, de vaste bevoorrechte partners waarmee Gelijke Kansen in Vlaanderen en Enter vzw, het Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid, samenwerken:

- Centrum voor Toegankelijkheid Provincie Antwerpen (CTPA):
www.provant.be tel. 03 240 56 47 (Antwerpen)

Toegankelijkheidsadviseurs (architecten en bouwkundig ingenieurs) brengen de toegankelijkheid van het gebouw in kaart en kijken hoe de toegankelijkheid kan verbeterd worden. Concreet stellen ze een rapport op voor de eigenaar met inzicht in de toegankelijkheid van het gebouw en een actieplan gaande van eenvoudige tot structurele ingrepen, waarna er een bespreking met de eigenaar volgt waar de knelpunten en mogelijke oplossingen worden toegelicht.

Naast meten van toegankelijkheid, kunt u ook terecht bij een van de adviesbureaus voor advisering en begeleiding op maat, vorming, projecten, enz.

Enter vzw heeft een aantal wenkenbladen ontwikkeld dat als basisleidraad kan dienen om toegankelijkheid te verhogen. U vindt het wenkenblad voor hotels en dat voor restaurants en cafés terug via hun website www.entervzw.be/index.php?id=7#wenkenbladen

1.16. Toelaten van een assistentiehond

Een persoon vergezeld van een geattesteerde assistentiehond heeft het wettelijk recht op toegang tot publieke plaatsen, dus ook tot uw horecazaak. De uitoefening van dat recht mag niet afhankelijk worden gemaakt van het betalen van een supplementaire vergoeding. U mag personen met een geattesteerde assistentiehond dus niet de toegang tot uw zaak weigeren.

Wel is het zo dat, overeenkomstig de levensmiddelenhygiëne-wetgeving, huisdieren verboden zijn op plaatsen waar levensmiddelen worden bewerkt, gehanteerd of opgeslagen. Huisdieren, geattesteerde assistentiehonden inbegrepen, zijn dus verboden in uw keuken, uw stockageruimte, edm.

Overeenkomstig de levensmiddelenhygiëne-wetgeving moet de africhter van de assistentiehond een desbetreffend attest kunnen voorleggen.

2. Wie?

“Het toelaten van een assistentiehond (zie hierboven punt 1.16) geldt voor elk soort van horecazaak. Voor alle andere hierboven besproken toegankelijkheidsregels geldt:”

2.1. Hotels

1.2.1. Met meer dan 10 accommodaties

De regelgeving is van toepassing op alle nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden gemeenschappelijke delen van het gebouw en op de toegangsdeuren tot elke accommodatie. Minstens 4% van elke accommodatievorm waaraan werken gebeuren, met een minimum van één, berekend op het totaal aantal accommodaties van die vorm na de werken, moet voldoen aan de regelgeving. 'accommodatievorm' is niet gedefinieerd, maar wordt door de Vlaamse Regering geïnterpreteerd als zijnde de verschillende soorten kamers (bv. eenpersoonskamer, tweepersoonskamers, familiekamers, suites, ...).

1.2.2. Met maximaal 10 accommodaties

De regelgeving is van toepassing op alle nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden gemeenschappelijke publiek toegankelijke verbruiksruimtes van meer dan 150 m², de niet-gelijkvloerse delen van deze ruimtes en het bijhorend sanitair evenals de weg ernaar toe. De regelgeving is niet van toepassing op de niet-gelijkvloerse delen als de ruimtes op een andere verdieping of buiteninfrastructuur eenzelfde functie vervullen en voldoen aan de regelgeving.

2.2. Restaurants en cafés

2.2.1. Totale publiek toegankelijke oppervlakte groter dan 400m²

De regelgeving is van toepassing op alle nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden publiek toegankelijke delen van het gebouw.

2.2.2. Totale publiek toegankelijke oppervlakte kleiner dan of gelijk aan 400m²

De regelgeving is van toepassing op enerzijds de gelijkvloerse nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden publiek toegankelijke delen van het gebouw en anderzijds de niet-gelijkvloerse nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden publiek toegankelijke delen van het gebouw, tenzij een vertrek op een andere verdieping of buiteninfrastructuur eenzelfde functie vervult en voldoet aan de regelgeving.

2.2.3. Totale publiek toegankelijke oppervlakte kleiner dan 150m²

De regelgeving is in principe enkel van toepassing op de toegang tot het gebouw.

2.3. Verbruiksruimtes over verschillende niveaus

Bij werken aan een publiek toegankelijke verbruiksruimte, namelijk een vertrek of een deel ervan dat bestemd is voor het verbruik van drank of voedsel, die zich over verschillende niveaus uitstrekt, is de regelgeving alleen van toepassing op de verbruiksruimte op één niveau, op voorwaarde dat op dat niveau dezelfde functies aangeboden worden als op de andere niveaus, zelfs als de totale voor het publiek toegankelijke oppervlakte groter is dan 400m².

2.4. Kost?

De kosten voor uw onderneming hangen af van welke maatregelen u zal moeten treffen. Vraag indien nodig verschillende offertes.

3. Sanctie?

Als uw onderneming niet in orde is met de toegankelijkheidsreglementering, kan er tegen u/uw onderneming o.a. klacht worden ingediend bij het Centrum voor gelijke kansen en kunt u o.a. een boete worden opgelegd.

“Specifiek voor wat het toelaten van een assistentiehond betreft, wordt iedereen die een persoon met een assistentiehond het recht op toegang ontzegt tot een publieke plaats bestraft met een geldboete van vijftien euro tot vijfentwintig euro en met een gevangenisstraf van één dag tot zeven dagen of met een van deze straffen alleen. Daarnaast heeft uw stad/gemeente ook nog de mogelijkheid om de inbreuk te bestraffen met een gemeentelijke administratieve sanctie (GAS-boete).”

p. Afval

1. Wat?

Inzamelaars, afvalstoffenhandelaars en -makelaars die bij u het gemengd bedrijfsafval inzamelen, zijn wettelijk verplicht om vanaf 1 juli 2013 met u een contract af te sluiten met daarin duidelijke melding van de fracties die verplicht gescheiden moeten ingezameld worden, meer bepaald:

- klein gevaarlijk afval van vergelijkbare bedrijfsmatige oorsprong;
- glasafval;
- papier- en kartonafval;
- gebruikte dierlijke en plantaardige oliën en vetten;
- groenafval;
- textielafval;
- afgedankte elektrische en elektronische apparatuur;
- afvalbanden;
- puin;
- afgewerkte olie;
- gevaarlijke afvalstoffen;
- asbestcementhoudende afvalstoffen;
- afgedankte apparatuur en recipiënten die ozonafbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten;
- afvallandbouwfolies;
- afgedankte batterijen en accu's;
- houtafval;
- metaalafval
- pmd-afval .

Vanaf 01/06/2018 zijn er nog drie bijkomende afvalstoffen die niet meer bij het restafval mogen gepooid worden. Het gaat om recycleerbare harde kunststoffen, folies en piepschuim.

Heeft u nog geen daadwerkelijk 'contract' met uw afvalophaler?

Let dan zeer goed op wanneer u van hem een voorstel van contract voorgelegd krijgt. Zoals bij alle contracten, is het immers van groot belang dat u ook dit contract slechts tekent wanneer u akkoord bent met alle bepalingen. Lees het contract dus zeker grondig na voor u tekent. Bepalingen waaraan u bijzondere aandacht zou moeten besteden: de duur van het contract, eventuele opzegmogelijkheid, eventuele schadevergoeding bij vroegtijdige verbreking van het contract, de afgesproken prijzen voor afvalophaling, de mate waarin de ophaler de sorteerregels respecteert, enz.

Meer informatie vindt u in de brochure "Selectieve inzameling bij bedrijven: wat en hoe" van de OVAM: <http://ovam.be/sorteermeer> (zie o.a. de lijst met veelgestelde vragen <http://ovam.be/selectieve-inzameling-bij-bedrijven-veelgestelde-vragen-en-antwoorden>)

Mogen bedrijven hun bedrijfsrestafval buiten zetten tijdens de gemeentelijke ophalingsronde, zoals particulieren dat doen?

Lokale besturen kunnen het vergelijkbaar bedrijfsafval van kmo's op hun grondgebied inzamelen. Dat mag als de hoeveelheden vergelijkbaar zijn met de hoeveelheid huishoudelijk afval van een gemiddeld gezin. De OVAM gaat ervan uit dat een gemiddeld gezin anno 2016 maximaal drie restafvalzakken van 60 liter aanbiedt per tweewekelijkse ophaling of één container van 22,5 kg restafval. Voor wat betreft papier en karton en het pmd zijn deze hoeveelheidsgrenzen bepaald op maximaal 1m³ papier en karton per ophaling en op 4 zakken pmd (240L) per ophaling. Wie meer aanbiedt, moet een contract afsluiten met een private afvalophaler.

Neem contact met de gemeentelijke financiële dienst op 03 680 09 52 op bel de diftar-lijn op 0800 94039 of diftar@schoten.be om opgenomen te worden in de ophaling.

2. Wie?

Alle horecazaken vallen onder deze verplichting.

3. Kost?

De kost zal afhangen van de prijsafspraken die u met uw ophaler kan maken.

4. Sanctie?

Als u niet in orde bent met de afvalreglementering, dan kunt u een boete worden opgelegd.

q. Waterafvoer

1. Wat?

De privéwaterafvoer is alle afvoer van zowel afvalwater als regenwater van uw gebouwen/terrein naar het openbaar domein.

De regels hierover staan in Vlarem II, de gewestelijke stedenbouwkundige verordening over hemelwater (eventueel aangevuld met de provinciale en gemeentelijke stedenbouwkundige verordening), het algemeen waterverkoopreglement en in een gemeentelijk aansluitreglement op de riolering.

Het afvalwater moet gescheiden afgevoerd worden van het regenwater. Bij een nieuwbouw is dit onmiddellijk verplicht. Bij bestaande gebouwen wordt dit verplicht op het moment dat er in de straat een gescheiden rioolstelsel wordt aangelegd. Plant u grondige verbouwingen waarbij u het afwateringssysteem makkelijk kan wijzigen, dan past u dit best dan reeds aan deze regels aan.

Wat u met het afvalwater moet doen hangt af van de zone van het zoneringsplan waarin uw gebouw ligt en van mogelijke bijkomende verplichtingen opgelegd door de gemeente en/of haar rioolbeheerder.

De zoneringsplannen en de bijkomende verplichtingen vindt u op het geoloket zoneringsplan van de VMM (geoloket.vmm.be/zonerings/). U kan daar op adres zoeken in welke zone uw gebouw ligt.

Samengevat komt het erop neer dat u in de gebieden waar er reeds riolering ligt het afvalwater moet aansluiten op de riool. Daar waar er in de toekomst riolering komt (collectief te optimaliseren buitengebied), volstaat het voorlopig om te lozen via een individuele voorbehandelingsinstallatie (bv. septische put, vetafscheider, ...). Waar er in principe nooit riolering komt (het individueel te saneren buitengebied) moet er een individuele behandeling voor afvalwater (IBA) geplaatst worden om uw afvalwater te zuiveren. U vraagt best na bij uw gemeente of er extra verplichtingen zijn. Ook vraagt u best na of u volledig zelf moet instaan voor de aankoop, plaatsing en het beheer van de IBA of dat de gemeente of haar rioolbeheerder hier in meer of mindere mate in tussenkomt technischdienst@schoten.be of 03 680 0955. Een IBA moet verplicht voorzien zijn van het CE-keurmerk en kan voorzien zijn van het vrijwillige BENOR of VLAMINOR keurmerk (www.certipro.be).

Specifiek voor restaurants is het aan te raden een vetvang te installeren. Zo voorkomt u regelmatige verstoppingen van de afvoer. De gemeente of rioolbeheerder kan dit ook verplichten.

Het regenwater moet zoveel mogelijk ter plaatse hergebruikt en vastgehouden worden en pas in laatste instantie afgevoerd. Dit basisprincipe van vasthouden-bergen-afvoeren is een rode draad in het waterbeleid. Het regenwater kan opvangen worden voor hergebruik (bv. toiletspoeling en wasmachine), geïnfiltreerd worden op eigen terrein. Slechts in laatste instantie kun je met je regenwater aansluiten op de regenwaterafvoer (RWA) in de straat.

Wat u in de praktijk allemaal kan uitvoeren om deze principes in verband met regenwaterafvoer te volgen vindt u in de waterwegwijzer bouwen en verbouwen: www.vmm.be/pub/waterwegwijzer-bouwen-en-verbouwen-1 en in de provinciale en gemeentelijke stedenbouwkundige verordening. Vraag bij uw gemeente ook naar het aansluitreglement voor de riolering van uw gemeente (technische dienst@schoten.be of 03 680 0955 of haar rioolbeheerder via Rio-link op klant@rio-link.be of 078 353509.

Sinds juli 2011 moet uw privéwaterafvoer (net als bij een elektriciteitsinstallatie) ook gekeurd worden. De keuring moet gebeuren bij de eerste aanvraag tot aansluiting op de riolering; bij belangrijke wijzigingen van de privéwaterafvoer; na vaststelling van een inbreuk, op verzoek van de rioolbeheerder/gemeente; bij de aanleg van gescheiden riolering op het openbaar domein, met de verplichting om regenwater te koppelen op privédomein.

2. Wie?

Contacteer voor alle informatie de gemeente op technischendienst@schoten.be of 03 680955 en haar rioolbeheerder Rio-link op klant@rio-link.be of 078 35 35 09

Een overzicht van de rioolbeheerders per gemeente vindt u ook op:

www.vmm.be/water/zuiveringsinfrastructuur/toezicht/economisch-toezicht/overzicht-rioolbeheerders-in-vlaanderen/view

De relatie tussen u als klant en de rioolbeheerder wordt geregeld in het algemeen waterverkoopreglement: www.vmm.be/faq/faq-water/waterverkoopreglement/.

De Vlaamse milieumaatschappij houdt hier toezicht op.

Bij klachten in verband met de privéwaterafvoer moet u in eerste instantie de rioolbeheerder contacteren. Bent u niet tevreden over de klachtenbehandeling door uw rioolbeheerder, dan kan u een mail of brief sturen aan de VMM:

Vlaamse Milieumaatschappij, Afdeling Ecologisch Toezicht, A. Van de Maelestraat 96, 9320 Erembodegem of toezichtsanering@vmm.be

r. Bescherming naam

1. Wat?

Bij het oprichten van een zaak, kunt u kiezen tussen handel drijven onder een vennootschapsvorm (en -naam) of in persoonlijke naam. In de beide gevallen is de benaming beschermd. Als u handel drijft in persoonlijke naam is deze bescherming evenwel minder groot, aangezien u in dit geval niet kunt genieten van de bescherming die de Vennootschapswet biedt, maar enkel van de bescherming voorzien in de Marktpraktijkenwet en eventueel via uw merk.

Bij de opstart van uw handelszaak en de daarbij horende keuze van benaming van uw zaak, moet u altijd nagaan of de door u gekozen naam niet al in gebruik is door een andere handelszaak. Als zou blijken dat de door u gekozen naam dezelfde is als deze van een al bestaande handelszaak en/of een bestaand merk of als hij zodanig lijkt op die van een reeds bestaande handelszaak en/of een bestaand merk dat er verwarring zou kunnen ontstaan, kan de zogenaamde eerste gebruiker van de naam of het merk eisen dat uw naam wordt veranderd.

- **Vennootschapswet**

De Vennootschapswet biedt een ruime bescherming voor de handelsnaam van uw vennootschap. Ook hier geldt dat uw nieuwe vennootschap een naam moet kiezen die nog niet voorkomt. Zo niet, dan kunnen deze reeds bestaande vennootschappen eisen dat uw naam veranderd wordt. Met andere woorden: de eerste gebruiker van een vennootschapsnaam kan, zonder verwarring of mogelijke verwarring te moeten bewijzen, eisen dat de vennootschap die gebruik maakt van dezelfde naam een andere naam kiest én kan zelfs een schadevergoeding eisen. Om een schadevergoeding te verkrijgen, moet dan wel fout, schade en oorzakelijk verband kunnen bewezen worden.

- **Wetboek Economisch Recht**

Sinds 2014 werd de wet Marktpraktijken vervangen door het Wetboek Economisch Recht (WER). Hoofdstuk VI van het WER omvat een verbod op oneerlijke handelspraktijken tegen andere personen dan consumenten. Op grond van Boek XVII kan elke belanghebbende een vordering tot staking instellen tegen iedereen die verwarring kan zaaien bij de consument.

- **Merkenwet**

Een handelsnaam kan altijd gedeponeerd worden als merk. Als houder van zulk gedeponeerd merk geniet u dan bescherming voor dit merk, waardoor u kunt eisen dat de merknaam niet gebruikt wordt door een latere gebruiker.

Hier moeten wij u er wel op wijzen dat, indien een vennootschap de eerste gebruiker was van de handelsnaam van uw zaak en u de naam wil deponeren als merk, deze vennootschap zich hiertegen rechtsgeldig kan verzetten.

De bescherming van een merk op het Belgisch grondgebied kan bekomen worden via een Beneluxmerk dat het grondgebied van de drie Benelux-landen (België, Nederland en Luxemburg) behelst. Deze bescherming vereist een depot in overeenstemming met bepaalde vormvoorwaarden alsook de betaling van registratie- en instandhoudingstaksen. Meer informatie

vindt u terug via www.economie.fgov.be, doorklikken op de Nederlandse versie, vervolgens op 'intellectuele eigendom' en ten slotte op 'merken'. Daar vindt u ook bijkomende informatie over het registreren van een merk buiten de Benelux. Vanaf de datum van het depot geldt de bescherming van het merk voor 10 jaar, waarbij op verzoek verlenging mogelijk is voor telkens verdere periodes van 10 jaar. Deze verlengingen gaan dan altijd in vanaf de datum van het verstrijken van de geldigheidsduur van de vorige inschrijving. De bescherming geldt voor het territorium waarvoor het merk is gedeponereerd (Benelux, E.U., enz.).

Opgelet! De bescherming van een merk kan verloren gaan. Dit is bijvoorbeeld zo wanneer de houder van een merk het gebruik van een later gedeponereerd merk bewust heeft gedoogd gedurende vijf opeenvolgende jaren.

2. Wie?

De regels rond naamsbescherming zijn van toepassing op alle horecazaken.

3. Kost?

De inschrijving als Benelux-merk kost u normaal gezien tussen de 200 en de 400 euro. Een internationaal merk buiten de Benelux kost u normaal gezien zo'n 100 euro meer. Voor de meest actuele tarieven, zie <https://www.boip.int/nl/ondernemers/registratie-en-onderhoud/tarieven>

4. Sanctie?

Zoals hierboven uitgelegd, als u de regels niet volgt, dan kunt u verplicht worden om de naam van uw zaak te veranderen.

s. Bescherming domeinnaam website

1. Wat?

De domeinnaam van uw zaak is het 'adres' waaraan de website van uw horecazaak gelinkt is.

Doorgaans 'uw bedrijfsnaam.be' of '.com'.

Meestal is er aan een domeinnaam ook één of meerdere e-mailadressen verbonden, bv. info@uwbedrijfsnaam.be.

Als u van plan bent om een domeinnaam aan te vragen, kunt u via www.dns.be nagaan of de door u gekozen .be-domeinnaam nog vrij is. Het is soms wijs om uw favoriete bedrijfsnaam toch te wijzigen omdat de domeinnaam niet meer beschikbaar is. Eventueel kunt u opteren voor een domeinnaam met een ander suffix dan 'be' of 'com'. Via www.nsi.com kunt u nagaan of de door u gekozen .org-, .net-, .biz-, .info-, e.a. domeinnaam nog vrij is.

- Registratie

Om uw domeinnaam te laten registreren, richt u zich tot een erkende agent. De lijst van geregistreerde agenten vindt u terug via www.dns.be.

U kiest vrij op welke agent u een beroep doet.

Wel raden wij u aan op voorhand na te kijken of, en concreet af te spreken dat, de door u gekozen agent de door u gekozen domeinnaam in uw naam aanvraagt en niet in zijn eigen naam.

Het is immers van belang dat u eigenaar wordt van de door u gekozen domeinnaam en niet uw agent, aangezien dit wel eens voor problemen zou kunnen zorgen bij de jaarlijkse vernieuwing.

Door uw domeinnaam te laten registreren op uw naam voorkomt u dat iemand anders gebruik zou kunnen maken van diezelfde domeinnaam.

- Bescherming

Als u ontdekt dat de door u gekozen domeinnaam al door iemand anders wordt gebruikt en u meent recht op die domeinnaam te hebben, kunt u voor de rechtbank de domeinnaam in kwestie (terug)eisen.

Een procedure die doorgaans heel wat sneller gaat is het instellen van een zogenaamde vordering tot staken in kort geding.

Dit houdt in dat de website van uw 'concurrent' onmiddellijk wordt platgelegd.

Ten slotte kunt u er ook voor kiezen om voor de rechtbank - in een procedure 'zoals in kort geding' - een domeinnaam (terug) te eisen.

Dit houdt dan niet alleen in dat de website van uw 'concurrent' onmiddellijk wordt platgelegd, maar ook dat de domeinnaam in kwestie onmiddellijk aan u wordt overgedragen.

Voorwaarde is wel dat u bewijst dat uw 'concurrent' de domeinnaam ter kwader trouw gebruikte.

Onder het motto 'Het is altijd beter te voorkomen dan te genezen', raden wij u dan ook ten stelligste aan om de door u verkozen domeinnaam zo snel mogelijk te laten registreren, ook al heeft u op dit ogenblik nog geen daadwerkelijke website-plannen.

Op deze manier voorkomt u immers dat iemand anders u voor zou zijn in het laten registreren van uw domeinnaam, met alle bijkomende gevolgen.

2. Wie?

De regels rond domeinnaambescherming zijn van toepassing op alle horecazaken.

3. Kost?

Een domeinnaam (registratie) kost gemiddeld 20€ per jaar.

Het laten ontwerpen van een website brengt uiteraard ook kosten met zich mee, afhankelijk van de complexiteit van de website.

Daarbij moet u ook nog de kosten voor onderhoud van de website, eventuele promotie e.d.m. rekenen.

Gouden regel is uiteraard: hoe eenvoudiger de website, hoe goedkoper; hoe complexer de website (bv. met online reservatiemodule, mogelijkheid tot online betalen enz.), hoe hoger de kosten zullen oplopen.

Opgelet! Al deze kosten kunt u fiscaal aangeven als beroepskosten, en de btw is recupereerbaar. Een overzicht van webdesigners vindt u in de Gouden Gids.

4. Sanctie?

Zoals hierboven uitgelegd, als u de regels niet volgt, dan kunt u verplicht worden om de domeinnaam van uw zaak te veranderen.

t. Openingsuren en –dagen

1. Wat?

In België bestaat er een wetgeving die voor handelszaken een verplichte wekelijkse rustdag en een dagelijkse verplichte avondsluiting oplegt.

Bovendien zijn Vlarengedeelde zaken (melding of milieuvergunning – zie hoofdstuk K van deze brochure) onderworpen aan een muziekstopuur, meer bepaald van 3u tot 7u, behalve op zon- en feestdagen. Het schepencollege kan hiervan afwijken en soepelere of strengere regels opleggen.

2. Wie?

Zaken in de horecasector zijn in principe niet onderworpen aan de wetgeving over een verplichte wekelijkse rustdag en verplichte avondsluiting. Wel kunnen gemeenten bijvoorbeeld een muziekstopuur opleggen. Informeer dus zeker bij uw gemeente dienst lokale economie ondernemen@schoten.be.

Uitzondering: personeel

Werknemers dienen tewerkgesteld te worden overeenkomstig de bepalingen op het vlak van de arbeidsduur. Zo bedraagt de arbeidsduur in de horecasector 38 uur gemiddeld per week over het jaar.

3. Kost?

Aan deze regelgeving zijn voor horecazaken normaal gezien geen kosten verbonden.

4. Sanctie?

Als uw gemeente een muziekstopuur oplegt, zijn aan de overtreding hiervan doorgaans (zware) sancties verbonden, bijvoorbeeld (tijdelijke) sluiting van uw zaak.

u. Toiletten

1. Toiletten voor het cliënteel

1.1. Wat?

De geldende reglementering dateert van 1953 (KB van 04.04.1953, B.S. 05.04.1953) en bepaalt dat: “Ten gerieve van klanten moeten in voldoende getale hygiënische en fatsoenlijke waterplaatsen en privaten worden ingericht, welke door deur, venster of raampje rechtstreeks op de open lucht uitgeven en welke bovendien, indien zij niet buitenshuis kunnen staan, voorzien zijn van doelmatige middelen tot doorlopende luchtverversing. Die toestellen moeten voorzien zijn van een stankafsluiter en van een waterspoeling voor het wegspoelen en de prompte lozing van de drekstoffen. Nochtans is een waterspoeling enkel vereist voor de slijterijen gelegen langs een openbare weg met waterleiding. Waterplaatsen en privaten moeten derwijze worden geplaatst dat de klanten er rechtstreeks toegang toe hebben zonder door enige tot huiselijk gebruik dienende kamer te moeten gaan.”

Aangezien dit een minimumregeling betreft, kan uw gemeente bijkomende vereisten opleggen, zoals een verplicht minimumaantal toiletten per aantal zitplaatsen. Voor meer informatie neemt u contact op met uw gemeente dienst lokale economie.

De controledienst van het FAVV (Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen) bevestigt dat er inderdaad bij wet geen verplicht minimumaantal toiletten bepaald is, noch een verplichte scheiding voor mannen- en vrouwen toiletten. De controlediensten van het FAVV interpreteren daarom op basis van de redelijkheid en het gezond verstand geval per geval of er een ‘voldoende’ aantal toiletten aanwezig is. Wij raden u dan ook aan contact op te nemen met de Provinciale Controle Eenheid van de provincie waarin jouw zaak gelegen is. U vindt de contactgegevens terug op www.favv.be, kiezen voor ‘Nederlands’ en vervolgens rechts doorklikken op ‘Provinciale Controle Eenheden’.

1.2. Wie?

Elke horecazaak waar verbruik ter plaatse mogelijk is, moet voldoen aan deze regels voor toiletten voor cliënteel.

1.3. Kost?

Wij raden u aan verschillende offertes te vragen bij sanitair-vakmannen.

1.4. Sanctie?

Als u niet aan deze regels voor toiletten voor cliënteel voldoet, dan kunt u een boete opgelegd worden en uw zaak in het ergste geval zelfs (tijdelijk) gesloten worden!

2. Toiletten voor het personeel

2.1. HACCP

2.1.1. Wat?

Om in orde te zijn met de geldende HACCP-reglementering moeten de toiletten voor het personeel fysiek gescheiden zijn van de eigenlijke keuken- of bedieningsruimte en mag er geen rechtstreekse verbinding zijn tussen de beide via een deur, een raam of een luik. Toiletten moeten door een gang of minimaal door een sas van de keuken gescheiden zijn.

Er moeten voldoende gescheiden toiletten voor mannen en vrouwen aanwezig zijn. De toiletruimten moeten voldoende verlucht zijn, beschikken over een goed werkend spoelsysteem en dagelijks onderhouden worden. Er moet een lavabo zijn, voorzien van een kraan die zodanig ontworpen is dat verspreiding van verontreinigingen voorkomen wordt, een zeepverdeler met vloeibare (ontsmettende) zeep die bij voorkeur niet met de handen bediend wordt en een hygiënisch droogsysteem voor de handen, in de onmiddellijke nabijheid van de toiletruimte. De wasbakken moeten dagelijks onderhouden worden en voorzien zijn van drinkbaar koud en warm water of een mengeling van koud en warm water. Een nagelborsteltje in een ontsmettende oplossing is aan te raden. Bestaande wasbakken die niet voorzien zijn van niet-handbediende kranen mogen verder worden gebruikt. Als u werkzaamheden plant, moet u de kranen echter wel vervangen door niet-handbediende systemen (bv. elleboogbediening) zodat verspreiding van verontreinigingen voorkomen wordt.

In alle toiletten die door het personeel worden gebruikt, moet duidelijk zichtbaar en onuitwisbaar een bericht worden aangebracht dat na ieder toiletbezoek de handen moeten worden gewassen en een tekst of pictogram met 'rookverbod'.

2.1.2. Wie?

Elke horecazaak moet voldoen aan deze regels voor toiletten voor personeel.

2.1.3. Kost?

Wij raden u aan verschillende offertes te vragen bij sanitair-vakmannen.

2.1.4. Sanctie?

Als u niet aan deze regels voor toiletten voor personeel voldoet, dan kunt u een boete opgelegd worden en uw zaak in het ergste geval zelfs (tijdelijk) gesloten worden!

2.2. Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming

De regels aangaande toiletten voor uw werknemers waren opgenomen in het "Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming" of ARAB. Het ARAB werd in 2012 grotendeels afgeschaft en vervangen door het Koninklijk besluit tot vaststelling van de algemene basiseisen waaraan arbeidsplaatsen moeten beantwoorden.

Volgens dat KB moeten de toiletten bestaan uit één of meerdere individuele wc's en desgevallend urinoirs, samen met één of meerdere wastafels. De toiletten moeten volledig gescheiden zijn voor

mannen en vrouwen, en zich dicht bevinden bij hun werkpost, de rustlokalen, de kleedkamers en de douches. De werknemers moeten zich vrij naar de toiletten kunnen begeven.

Er moet minstens 1 individueel toilet zijn per 15 mannelijke werknemers die gelijktijdig worden tewerkgesteld en minstens 1 per 15 vrouwelijke werknemers die gelijktijdig worden tewerkgesteld.

De individuele wc's voor de mannelijke werknemers kunnen worden vervangen door urinoirs, op voorwaarde dat het aantal individuele wc's tenminste 1 bedraagt per 25 mannelijke werknemers die gelijktijdig worden tewerkgesteld. Per vier wc's of urinoirs moet er één wastafel zijn.

v. Portier

1. Wat?

Misschien denk je eraan om een portier in te schakelen aan jouw zaak? Afhankelijk van welke bewakingsactiviteiten hij precies voor jou(w zaak) moet doen, moet voldaan worden aan bepaalde regels.

Meer bepaald, als hij minstens 1 van volgende taken moet uitvoeren voor jou(w zaak):

- toezicht op en bescherming van roerende of onroerende goederen;
- controleren toezicht op het publiek in uw zaak;

dan moet voldaan worden aan o.a. volgende regels:

- de bewakingsonderneming die jou de portier/bewaker levert, moet **vergund** zijn en dit voor de bewakingsactiviteiten waarvoor jij een bewakingsagent wenst te bekomen; als je zelf, intern, een portier/bewaker aanstelt, dan moet jouw zaak als interne bewakingsdienst vergund zijn door de Minister van Binnenlandse Zaken. De vergunning blijft in principe 5 jaar gelden.
- de bewakingsonderneming die jou de portier/bewaker levert of jouw zaak zelf als je zelf, intern, een portier/bewaker aanstelt, moet een specifieke burgerlijke **aansprakelijkheidsverzekering** afsluiten en een bewijs van verzekering (verzekeringsattest) overmaken aan de Directie Private Veiligheid van de Algemene directie Veiligheid en Preventie . De verzekering moet dekking verlenen voor de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels en de schade aan goederen ten nadele van derden voor tenminste 2.500.000 euro per schadegeval voor de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels en 750.000 euro per schadegeval voor de schade aan goederen. Als je intern een portier/bewaker aanstelt en een website hebt, moet je op deze website duidelijk zichtbaar en leesbaar deze tekst invoegen, door hiernaar te verwijzen op de startpagina: “(naam van uw interne bewakingsdienst en KBO-nummer) is verzekerd tegen lichamelijke of materiële schade die voortvloeien uit de uitoefening van zijn activiteiten inzake private veiligheid. De benadeelden kunnen zich rechtstreeks wenden tot (naam en adres van de verzekeringsmaatschappij). Het polisnummer is (polisnummer).”
- de bewakingsonderneming sluit voorafgaand aan de eerste uitoefening van bewakingsactiviteiten een **schriftelijke overeenkomst** af met jou.
- de portier/bewaker moet beschikken over een **identificatiekaart**. Deze kan aangevraagd worden door de vergunde bewakingsonderneming / interne bewakingsdienst waarbij de bewaker in dienst is. Deze identificatiekaart wordt pas afgeleverd nadat is aangetoond dat de bewakingsagent voldoet aan de uitoefeningsvoorwaarden, waaronder o.a. het gevolgd

hebben van de vereiste **beroepsopleidingen**. De bewakingsagent dient deze identificatiekaart steeds bij zich te dragen.

- een portier/bewaker mag **niet tegelijkertijd deel uitmaken van** een onderneming of van een interne dienst vergund voor de uitoefening van bewakingsactiviteit “bewaking uitgaansmilieu” (cafés, bars, kansspelinrichtingen en dansgelegenheden) en van een andere niet-geassocieerde onderneming of interne dienst die vergund is voor andere activiteiten.
- een portier/bewaker mag **niet gewapend** zijn.
- de portier/bewaker mag **nooit** aan iemand de toegang tot jouw zaak ontzeggen op basis van een directe of indirecte **discriminatie**. Dit betekent dat hij geen onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur mag maken/uiten op grond van o.a. nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, fortuin, leeftijd, geloof of levensbeschouwing, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, handicap, politieke overtuiging, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst.
- de bewakingsagent mag in principe **geen dwang of geweld** gebruiken;
- de bewakingsagent mag aan de toegang van jouw zaak personen controleren met als enige bedoeling na te gaan of deze personen **wapens of gevaarlijke voorwerpen** bij zich dragen (een controle op drugs edm. is dus niet toegelaten). Daartoe kan hij de inhoud van de bagage die de personen bij zich hebben visueel controleren en controleren of betrokken persoon dergelijke goederen op zich draagt. Deze controle kan niet verder reiken dan de oppervlakkige betasting van de kledij van de betrokkene en deze kan enkel uitgevoerd worden door bewakingsagenten van hetzelfde geslacht als de gecontroleerde persoon en als de persoon zich vrijwillig aan deze controles onderwerpt. Bewakingsagenten kunnen de toegang ontzeggen aan personen die zich niet onderwerpen aan voormelde toegangscontroles.
- de bewakingsagent mag **niet** vragen om hem **identiteitsdocumenten** voor te leggen.
- de bewakingsagent mag **geen fooien of andere beloningen** ontvangen.
- de bewakingsagent aan jouw toegang of uitgang moet werken in het zicht van een **camera** waarop hijzelf identificeerbaar is en de handelingen die hij stelt op een herkenbare wijze plaatsvinden in het gezichtsveld van die camera waarvan de beelden worden geregistreerd en bewaard.

Via deze link vind je alle informatie terug over de voorwaarden tot het verkrijgen van een vergunning en identificatiekaart, de procedure tot het verkrijgen van een vergunning en identificatiekaart, wat mag en wat niet mag, enz.:

<https://vigilis.ibz.be/Pages/main.aspx?Culture=nl&pageid=bewaking/onderneming>

Specifieke vragen kan men via de website stellen op:

<https://vigilis.ibz.be/Pages/main.aspx?Culture=nl&pageid=bewaking/onderneming/vragen>

2. Wie?

Elke horecazaak die een portier wil inschakelen moet aan deze regels voldoen.

3. Kost?

Voor wat de verzekering betreft, raden wij je aan je verzekeringsmaatschappij te contacteren. Voor wat de opleiding betreft, raden wij je aan contact op te nemen met een van de erkende opleidingsinstellingen die je terugvindt via deze link:

<https://vigilis.ibz.be/Pages/main.aspx?Culture=nl&pageid=bewaking/onderneming/opleidingsinstellingen>

4. Sanctie?

Als jij en/of jouw portier niet voldoen aan deze regelgeving, dan kan je vergunning en/of identificatiekaart worden ingetrokken of geschorst en loop je het risico op een geldboete.

w. Gemeentelijke reglementen

De meeste gemeenten hebben reglementen voor de horeca.

Neem voor uw opening contact op met het gemeentebestuur om te weten hoe het zit met het ophalen van uw bedrijfsafval, of u een uithangbord of een terras mag plaatsen, of er een muziekstopuur is,...

Zie ook [schoten.be/horeca](https://www.schoten.be/horeca)

- Drankvergunning in een permanente gelegenheid
 - o Voor alle horecazaken in Schoten
 - o Dienst Integrale Veiligheid
 - o Tel 03 680 23 57
 - o Email iv@schoten.be
 - o Gratis
- Obstakels en terrassen = aanvraag inname openbaar domein
 - o Voor alle horecazaken die iets op het openbaar domein willen plaatsen
 - o Dit geldt voor een terras, een vlag, een reclamebord
 - o Technische dienst
 - o Tel 03 680 09 55
 - o Email technischedienst@schoten.be
 - o Aanvraag = gratis
 - o Belasting te betalen afhankelijk van m² die ingenomen worden
- Horecazaken kunnen op aanvraag instappen in de afval ophaling. Bedrijfsafval dat naar aard en omvang vergelijkbaar is met het huisvuil van gezinnen, kan op dezelfde manier worden aangeboden.

Je dient je als bedrijf en zelfstandige eerst aan te melden bij de financiële dienst van de gemeente op het nummer (03) 680 09 52 of op de de diftar-lijn 0800-94039 of mailen naar diftar@schoten.be

Voor specifiek bedrijfsafval moet u een andere oplossing zoeken.

Heb je meer afval en volstaat de ophaalfrequentie van de gemeente niet, of produceert u specifieke afvalstoffen, dan dient u een privépartner te zoeken om mee in zee te gaan.

Link <https://www.schoten.be/huisvuil>

<https://www.schoten.be/afvalkalender>

- Lees ook het [politiereglement](https://www.schoten.be/politiereglement) na. Hierin staan heel wat gemeentelijke reglementeringen voor horeca. <https://www.schoten.be/politiereglement>

x. Voornaamste verplichtingen bij het in dienst nemen van personeel

Het aanwerven van personeel is een ingrijpende beslissing die niet licht genomen mag worden. Personeel brengt immers heel wat verantwoordelijkheden, administratie én kosten met zich mee. Een groeiende horecaonderneming heeft echter al gauw heel wat medewerkers nodig. Weeg voor elke aanwerving steeds goed af of u dit extra personeelslid wel nodig heeft en of de extra opbrengsten de kosten zullen dekken. De personeelskost is immers de zwaarste last op een horecaonderneming.

We gaan kort in op een aantal aspecten van het “werkgever zijn”, met name op een aantal sociaalrechtelijke verplichtingen bij het in dienst nemen van personeel, een aantal soorten arbeidsovereenkomsten en een aantal steunmaatregelen bij het aanwerven van personeel. Het is onmogelijk om alle sociaalrechtelijke verplichtingen en mogelijkheden kort samen te vatten. U kan steeds meer info bekomen via Horeca Vlaanderen of via een erkend sociaal secretariaat.

1. Verplichte aansluitingen

- Aansluiting bij de **Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (R.S.Z.)** (Victor Hortaplein 11, 1060 Brussel, tel.: 02/509.31.11)*.
- Aansluiting bij de **Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (R.K.W.)** (bureaus per provincie; hoofdbestuur: Trierstraat 70, 1000 Brussel, tel.: 02/237.21.11)*.
- Aansluiting bij de **Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie** (Elyzeese Veldenstraat 12, 1050 Brussel, tel.: 02/627.97.60), in geval van tewerkstelling van arbeiders*.
- Aanmelding bij het bevoegd **ontvangkantoor van de belastingen***¹.
- Afsluiten van een **verzekering tegen arbeidsongevallen** bij een verzekeringsmaatschappij naar keuze.
- Aansluiting bij een **Externe dienst voor Preventie en Bescherming** naar keuze.

2. De onmiddellijke aangifte van tewerkstelling – Dimona

Met de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling (Dimona) moet de werkgever de aanwerving en uitdiensttreding van een werknemer elektronisch aangeven bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ).

2.1. Algemeen

De dimona – aangifte kan u doen via een van de onderstaande kanalen:

- Via de portaalsite van de sociale zekerheid (www.socialsecurity.be).
- Via een telefoon met druktoetsen (vocale server).
- Door gebruik te maken van gestructureerde berichten

Meer informatie vindt u op www.socialsecurity.be

2.2. Gelegenheidswerknemers

¹ De met een sterretje aangeduide rubrieken worden normaal overgenomen door een sociaal secretariaat.

Voor de gelegenheidswerknemers (extra's) in de horeca moet u een specifieke dimona – aangifte doen.

Een gelegenheidswerknemer is een occasionele werknemer onder het paritair comité 302 die wordt aangeworven voor een maximale duur van twee opeenvolgende dagen in het kader van een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur of van een welomschreven werk.

Bij de dimona van een gelegenheidswerknemer kan u kiezen tussen een aangifte van een aantal uren of van een dag. In beide gevallen betaalt u sociale bijdragen op een forfait en niet op het reële loon. Dit maakt het systeem zowel voor de werkgever als voor de werknemer voordeliger. Het uurforfait bedroeg in 2017 8,06€ en het dagforfait 48,36€. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd en aangepast aan de loonevolutie in de sector. Fiscaal moet er een bijzondere bijdrage van 33% aan de bron worden afgehouden.

Dit systeem van gelegenheidswerknemers kan maximaal 200 dagen per jaar door een werkgever gebruikt worden. Een werknemer mag maximaal 50 dagen per jaar als gelegenheidswerknemers of extra ingezet worden. Het statuut van gelegenheidswerknemer kan daarna nog gebruikt worden maar dan aan de normale sociale en fiscale bijdragen.

Ook uitzendkrachten kunnen in dit systeem ingeschakeld worden. Let er in dat geval steeds op dat het uitzendkantoor de RSZ-korting aan u toekent en niet zelf opstrijkt.

Register voor werktijdregeling

Indien de werkgever opteert voor een dagaangifte van gelegenheidswerknemers dan moet hij deze werknemers opnemen in een register voor werktijdregeling. Dit register kan bekomen worden bij het Waarborg en Sociaal Fonds voor de horeca, Anspachlaan 111, 1000 Brussel of via www.horecanet.be

3. “Administratieve verplichtingen” – overzicht

- Werknemers aangeven via Dimona (uiterlijk op het moment waarop de werknemer begint te werken).
- Bijhouden van register voor werktijdregeling in geval van dagaangifte dimona
- Bijhouden van een individuele rekening en bezorgen aan de werknemer van een afschrift van de individuele rekening binnen de bij wet vastgestelde termijn.
- Minstens éénmaal per maand opmaken van een loonafrekening (+ eventuele bijlagen)
- Opmaken en overhandigen van arbeidsreglement.
- Opmaken van een arbeidsovereenkomst (wettelijk verplicht voor alle arbeidsovereenkomsten, behalve voor de voltijdse arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur zonder proefbeding en voor extra's (behoudens deeltijdse arbeid en studentenarbeid).
- Bijhouden van validatieboek (bij economische werkloosheid).
- Bericht aanplakken waar de tekst m.b.t. de kruispuntbank van de sociale zekerheid kan geraadpleegd worden.
- Documenten m.b.t. deeltijdse arbeid (kopie arbeidsovereenkomst bij arbeidsreglement, mededeling van het uurrooster i.g.v. variabele uurroosters, afwijkingsdocument bij afwijkingen

t.o.v. het bekendgemaakt uurrooster).

- Aangiften in het kinderbijslagfonds;
- Multifunctionele aangifte (DMFA – aangifte) (elk kwartaal).
- Aangifte in de bedrijfsvoorheffing.
- Jaarlijks opmaken van fiscale documenten.
- Aangifte van een gebeurlijk arbeidsongeval.
- Opmaken van werkloosheidsdocumenten.
- Invullen documenten ziekenfonds (bij ziekte).

4. Adviserende diensten

Niet verplicht is de aansluiting bij een erkend sociaal secretariaat. We raden het echter wel ten sterkste aan. Het correct en tijdig doorgeven van de lonen en de bijdragen aan de RSZ en de fiscus is een bijzonder complex gegeven. Het erkend sociaal secretariaat zorgt ervoor dat dit correct gebeurt. Zij nemen dus het grootste deel van de sociale administratie uit uw handen over. Maar uiteraard zal dit u een en ander kosten.

5. Horeca-plan

In het kader van de invoering van het geregistreerd kassasysteem met fiscale data module ("blackbox") heeft de federale regering een eerste lastenverlaging voor horecapersoneel doorgevoerd. Naast een voordeling systeem voor gelegenheidswerknemers (zie hierboven), is er eveneens een lastenverlaging op vast personeel en een lastenverlaging op overuren doorgevoerd.

Een onderneming met maximaal 49 werknemers ontvangt voor maximaal 5 vaste en voltijdse medewerkers een vermindering van de sociale bijdragen van 500€ per kwartaal per werknemer. Indien de werknemer in kwestie jonger is dan 26 jaar bedraagt de bijdragevermindering 800€ per kwartaal. Om van deze vermindering te kunnen genieten, moet de onderneming minstens een volledig kwartaal werken met de geregistreerde kassa met blackbox en moet het begin- en einduur van de prestaties van alle personeelsleden geregistreerd worden, hetzij via de IN/OUT toets op de kassa, hetzij via een door de RSZ ontwikkeld registratiesysteem. De doelgroepvermindering moet aangevraagd worden via de kwartaalaangifte Dmfa. Deze doelgroepvermindering is niet cumuleerbaar met andere doelgroepverminderingen voor dezelfde personen (met uitzondering van de structurele bijdragevermindering).

6. Flexijobs en flexiuren

Op 1 december 2015 werden zowel de flexijobs als de goedkopere overuren voor het eigen personeel ingevoerd.

Flexijobs zijn jobs in de horeca voor werknemers die voor minstens 4/5 elders tewerkgesteld zijn. Daarvoor wordt 3 kwartalen terug in de tijd gekeken. De controle gebeurt elk kwartaal opnieuw. De werkgever moet de flexijobwerknemer een kaderovereenkomst opstellen, deze bevat een aantal basisgegevens waaronder het uurloon, dat minstens 9,88 € moet bedragen (flexi-vakantiegeld inbegrepen). De flexijobs volgen dus niet de gebruikelijke barema's. De werknemer betaalt op zijn loon **geen bedrijfsvoorheffing of sociale zekerheidsbijdragen**. De werkgever betaalt een eenmalige bevrijdende bijdrage van 25%.

Vandaag kan elke voltijdse werknemer in de horecasector bovendien minstens 300 overuren presteren.. De werkgever is op deze overuren bovendien geen overloon, inhaalrust, fiscale of sociale bijdragen verschuldigd. Hebt u een geregistreerde kassa, bedraagt het aantal goedkoper, makkelijker overuren zelf 360 uren per jaar per voltijdse werknemer.

Bovendien geniet elke werkgever nu al een fiscale korting op de eerste 130 overuren die een werknemers presteert (op voorwaarde dat hij op deze overuren j een toeslag voor overuren betaalt). Op deze uren hoeft een deel van de bedrijfsvoorheffing niet te worden doorgestort. Voor wie gebruik maakte van het GKS, werd dit aantal in januari 2014 al opgetrokken tot 180 uren per jaar. Door de nieuwe wet wordt ook dit aantal opgetrokken tot 300 overuren per jaar. Maakt u gebruik van de geregistreerde kassa, dan geniet u deze korting op de eerste 360 overuren per jaar.

y. Paritair Comité voor het hotelbedrijf

1. Wat?

Een Paritair Comité wordt opgericht voor een bepaalde bedrijfstak; voor de horecasector is dat het PC 302.

Het comité is paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de werkgevers – en werknemersorganisaties. Horeca Vlaanderen is één van die vertegenwoordigers binnen het PC 302. Het is de hoofdactiviteit van de betrokken onderneming die bepaalt tot welk Paritair Comité de werkgever behoort en tot welk Paritair Comité de werknemers behoren. Het Paritair Comité 302 is zowel bevoegd voor de arbeiders als de bedienden uit de sector. De werkgever die valt onder het Paritair Comité 302 is verplicht de collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten binnen het Paritair Comité en algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit na te leven.

Voorbeelden hiervan zijn de collectieve arbeidsovereenkomsten met betrekking tot de minimumlonen, de functieclassificatie, de eindejaarspremie, de aanvullende vergoeding in geval van economische werkloosheid, ... Horeca Vlaanderen kan u hierin wegwijs maken. We verwijzen u ook naar de sectorale sociale gids die u bij Horeca Vlaanderen kan opvragen. Uw sociaal secretariaat zorgt er in principe voor de alle verplichtingen correct worden gevolgd.

2. Bevoegdheid?

Het Paritair Comité is bevoegd voor de hotels, restaurants en cafés. Hieronder vallen: motels, logementen, pensions, homes (met uitzondering van die welke onder het P.C. voor de opvoedings- en huisvestings-inrichtingen ressorteren), rusthuizen, slaapwagens, restauratiewagens, buffetwagens, snackbardienst van de treinen, traiteurs, messes, kantines, privé-kringen, bars, snackbars, zelfbediening, automaten, buffetten, toonbanken, banketsalons die niet bij een kleinbanketbakkerij behoren, alle gelegenheden waar tegen betaling reizigers, toeristen, kostgangers of betalende gasten worden ontvangen en, in het algemeen, alle gelegenheden waar tegen betaling dranken worden besteld, maaltijden worden opgediend of logies worden verschaft.

3. Waarborg en Sociaal Fonds Horeca en Aanverwante bedrijven

In de schoot van het Paritair Comité voor het hotelbedrijf werd een Fonds voor Bestaanszekerheid opgericht onder de benaming "Waarborg en Sociaal Fonds voor het Hotel -, Restaurant -, Café – en aanverwanten bedrijven". Het bestuur van het Fonds is in handen van de raad van beheer. De raad van beheer is paritair samengesteld uit afgevaardigden van de werknemers – en werkgeversorganisaties. Het Fonds beschikt over de bijdragen welke gestort worden door de werkgevers van de ondernemingen die ressorteren onder het PC 302.

Het Fonds heeft o.m. als doel:

- ❖ Het innen van middelen nodig voor het verwezenlijken van zijn doelstellingen;
- ❖ De uitbetaling van de eindejaarspremie, als tussenpersoon van de werkgevers;
- ❖ Het bevorderen van de tewerkstelling en de beroepsopleiding;
- ❖ Het verspreiden van het register voor Werktijdregeling (zie Dimona);

- ❖ Het organiseren van een tweede pijler voor de werknemers van de sector, vanaf 1 januari 2013.
Meer info vind je op www.f2p302.be.

❖ ...

Meer informatie over de activiteiten van het fonds op www.horecanet.be

4. Centrum voor vorming en vervolmaking

Horeca Vorming Vlaanderen is het sectoraal vormingscentrum van de horeca en ondersteunt de sector via vorming en begeleiding. Deze opleidingen zijn gratis toegankelijk voor werknemers uit het Paritair Comité 302 en voor hun werkgevers wiens werknemers hier ook gebruik van maken. Meer informatie en het vormingsprogramma vind je op www.fanvanhoreca.be/opleidingen.

z. Arbeidsovereenkomst en tewerkstellingsmaatregelen

1. Arbeidsovereenkomst

Een arbeidsovereenkomst is een overeenkomst waarbij een werknemer zich ertoe verbindt -om tegen loon en onder gezag van een werkgever- arbeid te verrichten. De werknemer is dus bereid in uw opdracht en onder uw gezag te werken en krijgt daarvoor in de plaats een loon.

Het loon dat u minstens moet betalen, is afhankelijk van de functie die de werknemer bij u zal uitoefenen. In het paritair comité 302 werden een 160 tal verschillende referentiefuncties vastgelegd, die thuishoren in één van de negen functiecategorieën. Aan elke functiecategorie is een schaal van minimumlonen (bruto minimumuurlonen/ minimum maandloon) gekoppeld dat toeneemt in functie van het aantal functiejaren.

Werknemers kunnen binnen de horecasector ook een loon ontvangen op basis van een dienstpercentage. In de ondernemingen waarin het systeem van dienstpercentage wordt toegepast, wordt het loon van het bedieningspersoneel berekend op basis van een percentage van 16% minimum berekend op de verkoopprijs exclusief BTW en dienst.

De sociale zekerheidsbijdragen worden berekend op een forfaitaire basis, onafhankelijk van het bedrag van het dienstpercentage. Dit dagforfait is gelinkt aan de uitgeoefende functie.

Er bestaan verschillende soorten arbeidsovereenkomsten, o.a.:

1.1. Voltijdse arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd

Het opstellen van een voltijdse arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur is niet onderworpen aan vormvereisten. De overeenkomst kan zowel mondeling als schriftelijk aangegaan worden.

Hoewel niet verplicht, is een schriftelijk contract toch aangeraden omwille van de bewijslast. De arbeidsovereenkomst wordt opgesteld in 2 exemplaren, één voor de werkgever en één voor de werknemer.

De arbeidsovereenkomst vermeldt volgende gegevens:

- naam en adres van de werkgever en de werknemer;
- functie van de werknemer zoals vermeld in de functieclassificatie;
- aanvangsdatum en plaats van tewerkstelling;
- eventuele vermelding van de proeftijd. Voor arbeiders is dit minimum 7 dagen en maximum 14 dagen. Voor bedienden mag de proeftijd niet minder dan 1 maand bedragen en maximum 6 of 12 maanden, naargelang het jaarloon respectievelijk lager of hoger dan 37.721€ is (bedrag op 1 februari 2012, jaarlijks aangepast op 1 januari);
- Uitbetaling van het loon: betaling per uur, per maand, datum van uitbetaling, manier van uitbetaling;

- de vaststelling van de wekelijkse arbeidsduur, het uurrooster of de verwijzing naar een uurrooster uit het arbeidsreglement;
- eventuele specifieke bepalingen of clausules en andere arbeidsvoorwaarden.

1.2. Arbeidsovereenkomst van bepaalde duur

Dit is een overeenkomst die de aanduiding bevat van een bepaalde dag of van een gebeurtenis welke zich op een bekende datum moet voordoen waarna de partijen van hun wederzijdse verbintenissen zijn ontslagen.

De overeenkomst moet schriftelijk gesloten worden voor iedere werknemer afzonderlijk en uiterlijk op het ogenblik waarop de werknemer in dienst treedt. Is dit niet gebeurd, dan gelden voor deze arbeidsovereenkomst dezelfde voorwaarden als voor arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde duur. In de horecasector kan een arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur voordelen hebben, bijvoorbeeld om seizoenspieken op te vangen. Maar hou er rekening mee dat een contract van bepaalde duur stilzwijgend wordt omgevormd tot een contract van onbepaalde duur wanneer de vervaldatum overschreden wordt.

Wanneer partijen verscheidene opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur hebben afgesloten zonder dat er een onderbreking is toe te schrijven aan de werknemer, worden zij verondersteld een overeenkomst voor onbepaalde duur te hebben aangegaan, behalve wanneer de werkgever het bewijs levert dat deze overeenkomst gerechtvaardigd waren wegens de aard van het werk of wegens wettige reden. Deze regel geldt evenmin voor de flexijobs.

Vooraleer u een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd afsluit, informeert u zich dus best grondig over de voorwaarden en gevolgen ervan (bij Horeca Vlaanderen of bij een erkend sociaal secretariaat).

1.3. Deeltijdse arbeidsovereenkomst

Indien u onvoldoende werk heeft om een medewerker voltijds aan het werk te zetten, dan is het mogelijk een deeltijdse arbeidsovereenkomst af te sluiten. Ook deze arbeidsovereenkomst moet steeds schriftelijk worden afgesloten, uiterlijk op het tijdstip waarop de werknemer begint te werken.

Er zijn drie soorten deeltijdse arbeidsovereenkomsten:

- de deeltijdse arbeidsovereenkomsten met vast rooster en vaste duur: het arbeidsrooster staat vast en wijzigt niet
- de deeltijdse arbeidsovereenkomsten met vaste arbeidsduur en variabel uurrooster: de wekelijkse arbeidsduur staat vast, alleen de uren waarop er gewerkt wordt kunnen wijzigen.
- de deeltijdse arbeidsovereenkomst met variabele arbeidsduur en variabel arbeidsrooster: er wordt enkel een gemiddelde wekelijkse arbeidsduur overeengekomen.

Door de Wet Wendbaar en Werkbaar Werk (kortweg: wet Peeters) werden de deeltijdse contracten ingrijpend gewijzigd.

Het soort arbeidscontract bepaalt welke verplichtingen u moet naleven:

De vaste deeltijdse arbeidsovereenkomst bevat verplicht

- ❖ De arbeidsregeling: het aantal uren dat er per week of cyclus wordt gewerkt;
- ❖ Het arbeidsrooster: de dagen en uren waarop er wordt gewerkt. Bevat de cyclus meer dan één week, dan moet er bovendien ten allen tijde kunnen worden vastgesteld wanneer de cyclus begint.

Niettemin moet het arbeidsreglement – ook nu nog – de vaste deeltijdse arbeidsroosters vermelden die niet volledig zijn gedekt door de voltijdse roosters.

De **variabele deeltijdse arbeidsovereenkomst** bevat verplicht

- ❖ De arbeidsregeling: het aantal uren dat er per week of cyclus wordt gewerkt
- ❖ dat het variabele rooster wordt bepaald in overeenstemming met het algemeen kader voorzien in het arbeidsreglement
- ❖ een algemeen tijdschema: dat minstens de volgende elementen bevat:
 - het dagdeel waarin gewerkt kan worden
 - de dagen van de week waarop gewerkt kan worden
 - de minimale en maximale dagelijkse arbeidsduur en, wanneer het deeltijdse arbeidsrooster ook variabel is, de minimale en maximale wekelijkse arbeidsduur;
 - de wijze waarop en de termijn waarbinnen deeltijdse werknemers op de hoogte worden gebracht van hun arbeidsroosters.

Belangrijk is toch wel dat het arbeidsreglement dus niet meer alle variabele deeltijdse uurroosters moet bevatten.

Een deeltijdse arbeidsovereenkomst omvat principieel minstens 2 uur per dag en minstens 12u40 per week een derde van een normale voltijdse arbeidsovereenkomst. Als werkgever in de sector horeca kan u onder bepaalde voorwaarden afwijken van de minimale arbeidsduurgrenzen.

De weekgrenzen gelden bijvoorbeeld niet voor studenten onder de goedkope solidariteitsbijdragen of voor werknemers die in vaste uurroosters (dagblokken) van minstens 4 uur per dag worden tewerkgesteld.

Bovendien moet u uw personeel maar 2 uur per dag 10 uur per week tewerkstellen als u deze afwijking van de minimale arbeidsduur op gemotiveerde wijze meldt aan het Paritair Comité. Het Paritair Comité stelt hiervoor standaardformulieren ter beschikking.

Als er geen geschreven arbeidsovereenkomst bestaat of als ze de vereiste vermeldingen niet of niet tijdig of duidelijk bevat, kan de werknemer de arbeidsregeling en het werkrooster kiezen die het meest gunstig zijn, onder deze die bepaald zijn in het arbeidsreglement.

Onder bepaalde voorwaarden kunnen bijkomende uren gepresteerd worden, zonder dat daarvoor een toeslag moet worden betaald.

Deze ‘meeruren’ geven geen aanleiding tot overloon. Het aantal meeruren dat een werknemer kan presteren, hangt andermaal af van het soort contract dat u met de werknemer sloot.

Werkt een werknemer deeltijds met een vast uurrooster dan mag deze 12 bijkomende uren per maand presteren zonder overloontoeslag.

Werkt een werknemer deeltijds met een variabel uurrooster dan mag deze 3 uren en 14 minuten per week zonder overloontoeslag. Bovendien wordt ook het maximum van 39 kredieturen per referteperiode op 168 uren gebracht.

Een werkgever die een deeltijdse werknemer in dienst wil nemen moet strikte formaliteiten naleven, zo niet loopt deze het risico op sancties!

Vooraleer u een deeltijdse arbeidsovereenkomst afsluit, informeert u zich dus best grondig over de voorwaarden en gevolgen ervan (bij Horeca Vlaanderen of bij een erkend sociaal secretariaat).

1.4. Arbeidsovereenkomst voor studenten

De arbeidsovereenkomst voor studenten is een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur (begin- en einddatum worden vermeld in het contract) en wordt, uiterlijk op het tijdstip waarop de student in dienst treedt, voor iedere student afzonderlijk, schriftelijk en in twee exemplaren opgemaakt.

De eerste drie werkdagen worden automatisch beschouwd als proeftijd. Tijdens deze periode kunnen zowel de werkgever als de werknemer de overeenkomst eenvoudiger beëindigen, d.w.z. zonder vergoeding of termijn.

Daarna gelden de volgende (verkorte) opzegtermijnen:

	Opzeg door student	Opzeg door werkgever
Overeenkomst van minder dan 1 maand	1 kalenderdag	3 kalenderdagen
Overeenkomst van meer dan 1 maand	3 kalenderdagen	7 kalenderdagen

De wet somt een reeks gegevens op die verplicht in het contract moeten opgenomen worden (art. 124 van de Wet op de arbeidsovereenkomsten).

De student moet een document ondertekenen waarin hij bevestigt dat hij een afschrift van het arbeidsreglement heeft ontvangen.

Een student kan 475 uren per jaar worden tewerkgesteld zonder dat u daarvoor de gewone sociale bijdragen moet betalen. U betaalt slechts de (erg lage) solidariteitsbijdrage.

De 475 uren kunnen vrij verdeeld worden over het gehele kalenderjaar bij één of meerdere werkgevers. Bovendien kan u de statuten “student” en “extra/gelegenheidswerknemer” nu al vrij afwisselen. .

Solidariteitsbijdrage

Een student is niet onderworpen aan de gewone RSZ – bijdragen wanneer de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- de student moet tewerkgesteld zijn in het kader van een overeenkomst voor tewerkstelling van studenten, zoals bedoeld bij titel VII van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;
- op maximum 475 uren (= contingent);
- de student moet tewerkgesteld zijn tijdens de periode van niet - verplichte aanwezigheid in de onderwijsinstellingen.

Ook al moeten er– onder de hoger vermelde voorwaarden - geen gewone sociale zekerheidsbijdragen betaald worden, toch moet de werkgever een solidariteitsbijdrage inhouden op het loon van de student.

Deze zogenaamde solidariteitsbijdrage bedraagt 8,13 % van het brutoloon (5,42 % ten laste van de werkgever en 2,71 % ten laste van de student).

Een werkgever dient de dagen dat een student voor hem werkt tevens via dimona aan te geven.

Een student kan ook na deze 475 uren tewerkgesteld worden, maar dan onder de normale sociale bijdragen.

Meer informatie over studentenarbeid bij Horeca Vlaanderen of op www.socialsecurity.be/site_nl/employer/applics/studentatwork/index.htm.

2. De tewerkstellingsmaatregelen

De overheid wil u aanmoedigen om werknemers aan te werven. Daarom worden er aanzienlijke stimulansen gegeven wanneer u tot een eerste aanwerving overgaat. Sinds 1 januari 2016 krijgt u een volledige vrijstelling van sociale bijdragen op de eerste werknemer die u aanwerft tussen 2016 en 2020.

De oude vermindering voor de eerste tot de vijfde werknemer verschuift naar de tweede tot de zesde werknemer die u aanwerft. Voor de tweede werknemer krijgt u een korting van 1550€ gedurende 5 kwartalen, van 1050€ gedurende 4 kwartalen en van 450€ gedurende 4 kwartalen op uw sociale bijdragen. Bij een derde tot zesde werknemer bedraagt de korting 1050€ gedurende 9 kwartalen en 450€ gedurende 4 kwartalen.

Daarnaast kan u voor de eerste werknemer een tegemoetkoming van 36,45€ genieten op de kosten van het sociaal secretariaat gedurende de periode van de bijdragevermindering.

Kwam uw werknemer al in dienst in 2015, dan blijft het oude systeem gelden. U ontvangt de oude vermindering dan voor de resterende looptijd dat deze van toepassing geweest zou zijn.

Sommige “doelgroepwerknemers” geven ook recht op ernstige bijdrageverminderingen of loonsubsidies (bv jonge werknemers, oude werknemers, allochtonen, personen met een handicap,

...). Deze kunnen nooit gecumuleerd worden voor dezelfde personen met de bijdragevermindering voor eerste aanwervingen maar kunnen later wel van pas komen.

4. Facultatief: bijkomende rubrieken

Meer info kunt u vinden op de website van de Gemeente Schoten.

www.schoten.be

en klik door naar ondernemen /horeca

Wie is wie?

- Dienst Lokale Economie
Tel 03 680 33 35
Ondernemen@schoten.be

- Dienst Integrale Veiligheid
Tel 03 680 23 57
Email iv@schoten.be

- Technische Dienst
Tel 03 680 09 55
Email technischedienst@schoten.be

- Milieudienst
Tel 03 685 04 62
Email milieudienst@schoten.be

- Brandweer
www.Brandweertzonerand.be

5. Checklist: verplichtingen samengevat

LOGIES/HOTEL

☐ Vergunning of aanmelding	☐ Legionella
☐ Classificatie	☐ Drinkwater
☐ Informatie voor de toerist	☐ Toegankelijkheid
☐ Brandveiligheid	☐ Afval
☐ Herkenningsschild	☐ Waterafvoer
☐ Politiefiche	☐ Bescherming naam
☐ Verzekering	☐ Bescherming domeinnaam website
☐ Prijsaanduiding	☐ Openingsuren en -dagen
☐ Auteursrechten en nevenrechten	☐ Toiletten
☐ Roken in de horeca	☐ Portier
☐ Alcohol en sterke drank	☐ Gemeentelijke reglementen
☐ Btw – tarieven - ontvangstbewijzen –
geregistreerde kassa met black box	☐ Voornaamste verplichtingen bij het in
dienst nemen van personeel
☐ Voedselveiligheid	☐ Paritair Comité voor het Hotelbedrijf
☐ Milieuvergunning	☐ Arbeidsovereenkomst en
tewerkstellingsmaatregelen
☐ Geluidsnormen voor elektronisch
versterkte muziek in je zaak	

EETGELEGENHEID/RESTAURANT

☐ Brandveiligheid	☐ Toegankelijkheid
☐ Verzekering	☐ Afval
☐ Prijsaanduiding	☐ Waterafvoer
☐ Auteursrechten en nevenrechten	☐ Bescherming naam
☐ Roken in de horeca	☐ Bescherming domeinnaam website
☐ Alcohol en sterke drank	☐ Openingsuren en -dagen
☐ Btw – tarieven - ontvangstbewijzen –
geregistreerde kassa met black box	☐ Toiletten
☐ Voedselveiligheid	☐ Portier
☐ Milieuvergunning	☐ Gemeentelijke reglementen
☐ Geluidsnormen voor elektronisch
versterkte muziek in je zaak	☐ Voornaamste verplichtingen bij het in
dienst nemen van personeel
☐ Legionella	☐ Paritair Comité voor het Hotelbedrijf
☐ Drinkwater	☐ Arbeidsovereenkomst en
tewerkstellingsmatregelen

CAFÉ

☐ Beteugeling van de dronkenschap	☐ Legionella
☐ Toegang voor minderjarigen	☐ Drinkwater
☐ Brandveiligheid	☐ Toegankelijkheid
☐ Drankafnameovereenkomst	☐ Afval
☐ Kansspelen	☐ Waterafvoer
☐ Verzekering	☐ Bescherming naam
☐ Prijsaanduiding	☐ Bescherming domeinnaam website
☐ Auteursrechten en nevenrechten	☐ Openingsuren en -dagen
☐ Roken in de horeca	☐ Toiletten
☐ Alcohol en sterke drank	☐ Portier
☐ Btw – tarieven - ontvangstbewijzen –
geregistreerde kassa met black box	☐ Gemeentelijke reglementen
☐ Voedselveiligheid	☐ Voornaamste verplichtingen bij het in
dienst nemen van personeel
☐ Milieuvergunning	☐ Paritair Comité voor het Hotelbedrijf
☐ Geluidsnormen voor elektronisch
versterkte muziek in je zaak	☐ Arbeidsovereenkomst
	☐ Tewerkstellingsmaatregelen

6. Checklist: welke documenten moet je in je zaak ter beschikking houden? ²

- ☐ Attest van uw verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid bij brand en ontploffing (zie p. 28)
- ☐ Sterke drankenvergunning (zie p. 36)
- ☐ Toelating / Registratie FAVV (zie p. 41)
- ☐ De documenten die u terugvindt in de Gids voor de invoering van een autocontrolesysteem in de Horecasector (zie p. 41)
- ☐ Attesten voedselveiligheidsopleiding van u en uw personeel (zie p. 42)
- ☐ Medische attesten van u en uw personeel (zie p. 42)
- ☐ Milieuvergunning of melding/toelating (zie p. 45)
- ☐ Beheersplan, register, conformiteitsattest, ... i.v.m. legionella (zie p. 51)
- ☐ Eventuele afwijking die je verkreeg i.v.m. de toegankelijkheidsreglementering (zie p. 59)
- ☐ Overeenkomst afvalophaling (zie p. 63)
- ☐ Eventuele registratie als merk (zie p. 67)
- ☐ Registratie van uw domeinnaam (zie p. 69)
- ☐ Portier: vergunning, verzekeringsattest, identificatiekaart (zie p. 75)
- ☐ Logies: vergunning/aanmelding, brandveiligheidsattest, politiefiches en herkenningsschild (zie p. 13)
- ☐ Eetgelegenheid: brandveiligheidsattest (zie p. 23)
- ☐ Café: brandveiligheidsattest en kansspelvergunning (zie p. 26-29)

² Deze verplichtingen hebben enkel betrekking op het niet-sociaalrechtelijke

7. Checklist: welke documenten moet je uithangen in/aan je zaak? ³

- ☐ Prijskaart (zie p. 31)
- ☐ Aanduiding rookverbod, rookkamer, ... (stickers) (zie p. 36)
- ☐ Toelating / Registratie FAVV (zie p. 42)
- ☐ De documenten die je terugvindt in de Gids voor de invoering van een autocontrolesysteem in de Horecasector (zie p. 42)
- ☐ Portier-tekst (zie p. 76)
- ☐ Logies: herkenningsschild (zie p. 17)
- ☐ Besluitwet op de beteugeling van de dronkenschap (zie p. 26)
- ☐ Wet tot zedelijke bescherming van de jeugd + bord met beperkte tekst (zie p. 26)

³ Deze verplichtingen hebben enkel betrekking op het niet-sociaalrechtelijke

8. Vragen? Horeca Vlaanderen en uw gemeente helpen u graag verder

1. Horeca Vlaanderen

Sluit u aan bij uw beroepsvereniging

Horeca Vlaanderen is de sectororganisatie van en voor de horeca. De drie pijlers zijn belangenverdediging, ondersteunen en netwerken. Dankzij de wijdvertakte verankering is Horeca Vlaanderen actief op Europees, nationaal en lokaal niveau.

Belangenverdediging

Horeca Vlaanderen verdedigt de belangen van de ganse sector en strijdt voor een beter ondernemingsklimaat. Bij het bepalen van de algemene strategie en standpunten is er constante input van de lokale afdelingen en diverse sectorcommissies.

Ondersteunen

Horeca Vlaanderen verspreidt haar informatie via diverse kanalen (Horeca Krant, Horeca Echo, Horeca Flash, website, partners,...). De leden kunnen bovendien rekenen op juridisch eerstelijnsadvies en tal van ledenvoordelen.

Netwerken

Via netwerkevents, infosessies, opleidingen en workshops brengt Horeca Vlaanderen ondernemers samen om hen de kans te bieden zich verder te professionaliseren.

Naast snelle en correcte informatie en eerstelijnsadvies biedt lidmaatschap bij Horeca Vlaanderen u nog een heel aantal rechtstreekse financiële voordelen . Zo kunnen onze leden genieten van:

- Individueel juridisch en sociaal advies
- Up-to-date horeca informatie dankzij de snelle 'Horeca Flash'
- Maandelijks de 'Horeca Echo', het juridisch vakblad
- Gratis gedrukte versie van de HACCP gids
- Jaarlijks de handige gratis 'Horeca agenda' om uw bestellingen en reservaties te noteren
- Volledige toegang tot www.horecavlaanderen.be inclusief de ledenrubriek
- Inspirerende netwerking bijeenkomsten
- Informatierijke brochures zoals "Kinderen aan tafel", "Energiezuinig ondernemen", "Checklists handelshuurovereenkomsten", "Brouwerijcontracten", "Geregistreerd kassasysteem",...
- U wordt als eerste bericht over het aanbod aan professionele, kosteloze opleidingen via www.horeca-academie.be

Een greep uit onze kortingen:

- Jaarlijks 10% korting op uw Sabam-factuur (43,38 euro max)
- Jaarlijks 50 euro korting voor uw aankopen bij METRO, ISPC en Hanos (min. aankoopbedrag 300€)

- Jaarlijks 60 euro korting voor uw non-food aankopen bij Horeca Totaal (min. aankoopbedrag 250€)
- 5% korting bij Sociaal Bureau ADMB voor berekeningen van personeel (10% vanaf 1 januari 2016)
- Voordeeltarief bij Sodexo, Edenred en Monizze voor het ontvangen van elektronische maaltijdcheques
- Voordeeltarief bij het aankopen van ecocheques bij Edenred
- Voordeeltarief voor uw Credit Card betalingen bij Europabank (1,26%, 1,20% of zelfs lager)
- Korting van 11,5 eurocent/liter op de officiële pompprijs in de Q8 tankstations

Gratis exemplaar van "Foodprint, jaarboek van de gastronomie" (20€ winkelprijs). Via <http://www.horecavlaanderen.be> kan u een informatiepakket opvragen. Zo u wenst komen wij u ter plaatse bezoeken. Wanneer u starter bent, t.t.z. een nieuw ondernemingsnummer heeft van minder dan een jaar oud en niet toebehoort aan iemand die al een zaak heeft in de horecasector, bedraagt de lidmaatschapsbijdrage voor het eerste jaar 100€ (ongeacht het aantal werknemers).

Horeca Vlaanderen, een lange traditie in gastvrij ondernemen.

Horeca Vlaanderen vzw
Anspachlaan 111 B4
1000 Brussel
T: 02/ 213 40 10
F: 02/ 213 40 11
E: info@horeca.be
www.horecavlaanderen.be

2. Uw gemeentebestuur

Gemeente Schoten wilt de ondernemers optimaal ondersteunen. Neem zeker contact met Dienst Lokale economie voor een kennismakingsgesprek. We denken graag met u mee over uw plannen; We hebben heel wat tips, trick en tools ter beschikking om je de juiste richting aan te geven.

Ondernemen@schoten.be
03 680 33 35

Registreer je op schoten.be/ondernemersnieuwsbrief om up to date info te verkrijgen!

Disclaimer

De bijdragen in deze brochure zijn enkel een verklaring van de wettelijke voorschriften, geen wettelijke voorschriften op zich, zodat aan deze bijdragen geen enkele juridische waarde mag gehecht worden. Alleen de wettelijk aangenomen en in het Belgisch Staatsblad gepubliceerde wetteksten hebben juridische waarde.

Wij streven er steeds naar zorgvuldige en correcte informatie te verschaffen. Gelet op deze middelenverbintenis, wijzen we elke aansprakelijkheid af voor fouten of onnauwkeurigheden in de inhoud van deze uitgave en voor schade van welke vorm dan ook die voortvloeit uit het gebruik van de aangeboden informatie. Niets uit deze uitgave mag in enige vorm of op enige wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Stads- en gemeentebesturen kunnen gebruik maken van (delen van) deze uitgave mits duidelijke bronvermelding en na eenvoudige melding aan VVSG vzw (economie@vvsq.be). Op deze manier kunnen we u op de hoogte houden van aanpassingen ten gevolge van wijzigende regelgeving.

Deze brochure kwam tot stand via een samenwerking tussen Horeca Vlaanderen en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). De bijdrage van de VVSG werd gerealiseerd in het kader van het project 'Overlegtafels Economie', met steun van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.